

Vreme: 02.09.2026 08:47

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/da-li-je-naftovod-prema-madarskoj-dovoljan-za-energetsku-stabilnost->

Autori: Redakcija

Teme: Transnafta

Naslov: Da li je naftovod prema Mađarskoj dovoljan za energetske stabilnost Srbije?

3831

Izgradnja naftovoda Srbija-Mađarska predstavlja važan korak ka većoj energetske bezbednosti Srbije, ocenio je Milun Babić, predsednik Skupštine Saveza energetičara Srbije. On je, međutim, upozorio da bi Srbija i dalje morala da radi na dodatnom povezivanju sa drugim pravcima snabdevanja kako ne bi zavisila od samo jednog izvora ili tranzitnog pravca....

Izgradnja naftovoda Srbija-Mađarska predstavlja važan korak ka većoj energetske bezbednosti Srbije, ocenio je Milun Babić, predsednik Skupštine Saveza energetičara Srbije. On je, međutim, upozorio da bi Srbija i dalje morala da radi na dodatnom povezivanju sa drugim pravcima snabdevanja kako ne bi zavisila od samo jednog izvora ili tranzitnog pravca. Skupština Srbije izglasala je predlog o davanju garancija za zaduženje kompanije Transnafta Pančevo za potrebe izgradnje naftovoda prema Mađarskoj. Ministarka rudarstva i energetike najavila je da bi radovi trebalo da počnu do kraja godine, dok se završetak projekta očekuje za oko dve i po godine. Babić ističe da je novi naftovod posebno značajan imajući u vidu činjenicu da se Srbija trenutno u velikoj meri oslanja na jedan pravac snabdevanja. "Srbija praktično ima sada samo jedan kanal za snabdevanje naftom i naftnim derivatima, a to je naftovod Janaf, koji ide od Omišlja do Pančeva", rekao je Babić za Euronews Srbija. Prema njegovim rečima, povezivanje sa Mađarskom značajno bi povećalo sigurnost snabdevanja i rasteretilo domaću privredu. Planirani kapacitet novog naftovoda iznosi oko 5,5 miliona tona nafte godišnje, dok Srbija, prema Babićevim procenama, troši oko 3,3 miliona tona. "To je znatno više nego što mi trošimo. Mi trošimo otprilike 3,3 miliona tona, tako da bi to značilo mnogo", naveo je on. Ipak, Babić upozorava da sama izgradnja naftovoda prema Mađarskoj ne rešava sve probleme, posebno ukoliko bi mađarski MOL u budućnosti postao većinski vlasnik NIS-a. "Nikad ne valja kad sve karte držite u jednom džepu", rekao je Babić, ukazujući na potrebu za većom diverzifikacijom izvora i pravaca snabdevanja. Važan i pravac prema Solunu. Kao jedno od dugoročnih rešenja, Babić vidi nastavak izgradnje naftovoda prema jugu, odnosno povezivanje Srbije sa pravcem ka Solunu. Kako je objasnio, posebno bi bilo značajno da se naftovod izgradi do Skoplja, dok je deonica od Skoplja do Soluna već rekonstruisana i koristi se kao produktovod. "Tada možemo da kažemo da bismo bili pravi džentlmeni. Onda bi nas i Evropa mnogo više cenila, jer njoj je mnogo važno da se uspostavi još neka linija snabdevanja, ne samo ovog balkanskog dela, nego i centralnog dela Evrope", ocenio je Babić. Govoreći o mogućem prekidu isporuka ruske nafte preko naftovoda Družba, Babić kaže da Srbija ima mogućnost da naftu nabavlja i iz drugih delova sveta. "Mi se snabdevamo i snabdevali smo se sa proizvodima iz arapskih zemalja, iz ovih jugozapadnih azijskih zemalja, i to ide", rekao je on. Ipak, ukazao je i na značaj Dunava za snabdevanje energentima, posebno u situacijama kada vodostaj nije dovoljno visok za nesmetan transport. "A ovaj Dunav, ako ne poraste, onda ćemo uvek biti u priličnoj krizi", upozorio je Babić. Rok od dve i po godine moguć, ali postoje rizici. Na pitanje da li je realno da naftovod bude završen za oko dve i po godine, koliko je najavila ministarka, Babić kaže da bi taj rok mogao da bude ostvariv, ali da postoji niz potencijalnih prepreka. "Tu uvek ima raznih nepredviđenih događaja", rekao je on. Kao jedan od mogućih problema naveo je pitanje eksproprijacije zemljišta i imovinsko-pravnih odnosa na trasi budućeg naftovoda. Babić je ukazao i na političke promene u Mađarskoj kao jedan od faktora koji bi potencijalno mogao da utiče na realizaciju projekta, iako ne očekuje da to nužno bude prepreka. "Mislim da bi bilo racionalno da se u ovom roku o

Vreme: 02.09.2026 08:47

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/da-li-je-naftovod-prema-madjarskoj-dovoljan-za-energetsku-stabilnost->

Autori: Redakcija

Teme: Transnafta

Naslov: Da li je naftovod prema Mađarskoj dovoljan za energetske stabilnost Srbije?

kom vi govorite uspostavi ta nova konekcija", zaključio je Babić.

Vreme: 02.09.2026 08:00

Medij: energetskiportal.rs

Link: <https://energetskiportal.rs/manjak-energenata-na-svetskom-trzistu-rezerve-gasa-u-evropi-smanjene/>

Autori: Milica Vuckovic

Teme: Rafinerija nafte Pančevo

Naslov: Manjak energenata na svetskom tržištu, rezerve gasa u Evropi smanjene

3313

Napadi SAD na ostrvo Larak i iranski odgovor doveli su do novog povećanja cene nafte, pri čemu već duži vremenski period postoji manjak energenata na svetskom tržištu. Sporazum SAD i Venecuele mogao bi tek u nešto daljoj budućnosti da doprinese smirivanju situacije, kaže ekonomista i broker Branislav Jorgić. Istovremeno, u Evropi su skladišta gasa na svega oko 60 odsto popunjenosti. Situacija u Srbiji je bolja - skladišta gasa su popunjena, a nazire se i konačno rešenje situacije sa NIS-om. Ipak, i Srbija zavisi od stanja na svetskom tržištu.

Nafta je poskupela za pet posto u odnosu na cenu koju je imala pre vikenda i sada iznosi 91 dolar po barelu. Gas je takođe poskupeo za šest posto.

Ekonomista i broker Branislav Jorgić objašnjava da je to posledica događaja koji su se desili za vikend.

"U prethodnom periodu imali smo najave da može doći do smirivanja na Bliskom istoku - postignut je sporazum između Omana i Irana o kontroli saobraćaja u Ormuskom moreuzu, ali to nije bilo prihvaćeno od strane Amerike. Amerika je najavila oštre ekonomske sankcije i javnost je mislila da su odustali od vojnih udara i da će svoje ciljeve postići praktično tim ekonomskim sankcijama. Nažalost, za vikend su se desili vojni udari na Iran i došlo je do eskalacije i posledica toga je praktično ovo što imamo - a to je više cene nafte", objašnjava Jorgić.

Dodaje da su više cene nafte trenutne i da se ne mogu izvlačiti zaključci za duži vremenski period, jer one zavise od stanja na Bliskom istoku, ali i stanja u Ukrajini.

Pročitajte još:

Rafinerija Pančevo povećava proizvodnju, u septembru očekivano stabilno snabdevanje naftnim derivatima

Gasna veza Srbije i Severne Makedonije: Ugovorena makedonska deonica

Đedović Handanović: Cilj je da gasna elektrana kod Niša bude završena do 2030.

Šta treba da se dogodi da bi se situacija stabilizovala

Podseća da već duži vremenski period postoji manjak energenata na svetskom tržištu i da, čak i da SAD i Iran postignu sporazum, situacija neće odmah biti stabilizovana, jer su razorena postrojenja za eksploataciju i preradu nafte na Bliskom istoku.

"Donekle situaciju može popraviti sporazum između SAD-a i Venecuele, gde se predviđa eksploatacija američkih kompanija nafte u Venecueli. Međutim, treba videti u kom je obimu to predviđeno i, s druge strane, u kom vremenskom periodu", naveo je Jorgić, dodajući da bi tek u nekom dužem vremenskom periodu ta nafta mogla da dovede do smirivanja situacije na svetskom tržištu.

Procenat rezervi gasa u evropskim zemljama kreće se od pedeset do sedamdeset posto.

"Visoko razvijene zapadne zemlje su intervenisale iz robnih rezervi da bi smirile cenu i nafte i gasa za svoje potrošače. U tome su delimično uspeali, ali posledice toga su niske rezerve. Sada će morati intenzivno da popunjavaju te rezerve", rekao je Jorgić.

Na pitanje da li će to ostaviti posledice po Evropu, Jorgić odgovara da to zavisi od nivoa racionalizacije potrošnje, ali i od toga kakva će biti zima.

Vreme: 02.09.2026 08:00

Medij: energetskiportal.rs

Link: <https://energetskiportal.rs/manjak-energenata-na-svetskom-trzistu-rezerve-gasa-u-evropi-smanjene/>

Autori: Milica Vuckovic

Teme: Rafinerija nafte Pančevo

Naslov: Manjak energenata na svetskom tržištu, rezerve gasa u Evropi smanjene

"Ukoliko bude blaga zima, onda će te rezerve verovatno izdržati. Ukoliko bude oštra zima, može biti problema i biće, zavisiće od hidropotencijala, da li će on da se napuni i da se elektrane koriste u punom kapacitetu, kao i nuklearne elektrane koje koriste vodu za hlađenje svojih reaktora", rekao je Jorgić.

Tekst u celosti pročitajte ovde.

Izvor: RTS

Datum: 02.09.2026

Medij: RTS1

Emisija: Jutarnji dnevnik/RTS

Autori: Redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati; Naftovodi

	Početak	Trajanje
Emisija	02.09.2026 08:00:00	60:00
Prilog	02.09.2026 08:08:00	11:56

Naslov: Energija; Geopolitičke tenzije; Pripreme za zimu

11050

Energija; Geopolitičke tenzije; Pripreme za zimu

Visoke cene energije, geopolitičke tenzije i suša pritiskaju ekonomije širom sveta.

Za 6 meseci rata na Bliskom Istoku samo je uvoz energije na globalnom nivou porastao za dodatnih 330 milijardi dolara. U jeku priprema za predstojeću zimu u Evropi ostaju otvorena pitanja: kakva je spremnost zemalja u slučaju eventualnih većih poremećaja u snabdevanju i rasta cena nafte, gasa i struje. O tome i koliko je otporno srpsko tržište energije, sa profesorom Ekonomskog fakulteta Velimirom Lukićem, razgovara Ružica Vranković. Izvolite.

Dobro jutro, hvala vam što ste došli. Evo, vidimo, berze se ne smiruju od ponedeljka: barel jutros premašuje i 95 dolara, cena gasa je na najvišem nivou od energetske krize 2022. godine.

Pa šta je poguralo ovaj najnoviji rast? Pa, mi nismo neposredno pogođeni onim dešavanjima koja upravljaju tekućim kretanjima na tržištu, ali svakako proživljavamo posledice tih kretanja.

Sve su prilike da ulazimo u novi ciklus povišenih tenzija i neizvesnosti na tržištu energenata, i on je praćen cenom nafte koja ide ka, pa čak sada i preko 95 dolara po jednom barelu, i cenom gasa koja prelazi 70 evra po 1 MWh. Odnos između Irana i SAD-a jeste ono što gura takva dešavanja, i možemo da kažemo da je taj odnos ponovo eskalirao preko nivoa razmene nekih pretnji na nivo direktnog fizičkog obračuna, pod, naravno, oficijelnim razlogom da su to napadi na plovila koja se kreću ormuškim moreuzom.

Pored tih napada, možemo izdvojiti još jedan detalj koji je u drugoj polovini avgusta takođe doprineo ovim dešavanjima, a to je da je memorandum o razumevanju, koji je zaključen 17. juna između SAD-a i Irana i koji je trebalo da važi 60 dana, definitivno istekao i neće biti obnovljen. A taj memorandum je, zapravo, uprkos svojim kršenjima koja su nastupila posle njegovog zaključenja, ipak doprineo smirivanju situacije, smirivanju na tržištu energenata, i bio je neki, hajde da kažemo, tračak ili zrno nade da može doći do kraja sukoba. Sada nemamo nijedan sporazum, nijedan dogovor koji između strana koje se nalaze u sukobu postoji, i naravno, to pojačava neizvesnost na tržištima među trgovcima.

Da nas ovo lepo vreme ne zavara, ubrzane su pripreme za grejnu sezonu. Pa šta možemo očekivati kada je reč o snabdevanju, i koji su rizici za snabdevanje evropskog tržišta? Lepo vreme, istovremeno i vreme velike nabavke energenata. Lepo vreme i niske cene koje se tokom letnjih meseci za energente dešavaju jesu pogon za one koji nabavljaju i popunjavaju rezerve. I snabdevanje tržišta umnogome zavisi, pre svega, od uhodanih maršruta, od logistike dopreme energenata.

Mi smo videli da, pored ormuškog moreuza, ove godine smo imali i zbog niskog vodostaja problem sa rekom Rajnom i dostavom dopremom energenata. Zatim, zavisi od stanja strateških rezervi zemalja, strateških rezervi svih energenata za koje se drže strateške rezerve, zavisi od operativnosti, funkcionalnosti, prerađivačkih kapaciteta. I tu možemo da vidimo da je došlo do određenih opstrukcija i napada na postrojenja u Rusiji, ali takođe utiču i određene nove mere ili zabrane trgovine određenim derivatima. Recimo da je za Evropu u ovom trenutku potencijalni problem to što je Rusija prestala da izvozi dizel, i to je stvorilo izvesnu paniku na tržištu derivata kada se radi o ovom energentu. Tako da je profitna margina za sve kompanije koje trenutno trguju dizelom jako visoka i ona se nalazi na rekordnom nivou.

To su one opstrukcije koje sve su prilike, mogu samo da se produbljuju, a ne da popuštaju u narednom periodu.

Evropu brine nafta, ali veći je problem sa gasom. Zašto?

Sa gasom je veliki problem zato što je gas kao energent mnogo bitniji zimi nego leti.

I neki ciklus kretanja rezervi gasa ide tako da se na leto, odnosno na jesen, najkasnije popunjavaju te rezerve, do određenog stepena popunjenosti kapaciteta rezervi, da se te rezerve otpuštaju u toku zimskih meseci, u zavisnosti od toga da li je zima blaga ili jača, oštra. I kada dođe, naravno, prolećni period, onda se pravi jedna priprema za novo popunjavanje rezervi. Sada je taj ciklus poremećen.

Mi ovoga puta nismo imali letnje mesece u kojima bi cena gasa bila pristupačnija, u kojima bi oni koji se bave popunjavanjem rezervi gasa prihvatili tu cenu. Ta povišena cena je odvrćala od popunjavanja, i sad imamo situaciju da neke zemlje, kao što je recimo vodeća evropska ekonomija Nemačka, imaju stepen popunjenosti na nešto iznad 50%. Prošle godine, u ovo vreme, oni su imali skoro 70% popunjenosti, a njihova zakonska statutarna obaveza jeste da održavaju od 1.

novembra, odnosno da 1. novembra imaju stanje rezervi na 80%. Velika je tražnja zbog svega toga.

A kad gledamo srpsko tržište, evo, nadležni kažu: skladišta su puna, dobro smo pripremljeni.

Ali 30. septembra ističe produženi sporazum sa ruskim Gazpromom.

Datum: 02.09.2026

Medij: RTS1

Emisija: Jutarnji dnevnik/RTS

Autori: Redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati; Naftovodi

	Početak	Trajanje
Emisija	02.09.2026 08:00:00	60:00
Prilog	02.09.2026 08:08:00	11:56

Naslov: Energija; Geopolitičke tenzije; Pripreme za zimu

Očekuje se novo produženje. Da li može biti zatezanja? Svi sporazumi koje smo do sada zaključili sa Gazpromom su bili izuzetno povoljni po našu zemlju, i takav je bio poslednji veliki dugogodišnji sporazum zaključen 2022. godine, trogodišnji. Međutim, u zadnjih godinu dana primećujemo da dolazi do skraćivanja roka gasnoga sporazuma. Taj rok je skraćen prvo na 6 meseci, sada ove godine na 3 meseca, i očekujemo, naravno, uz produženje koje postoji, da zaključimo novi gasni sporazum koji verovatno neće imati prekomerno dug rok dospeća. Zaključivanje sporazuma sa Gazpromom je uvek bilo rezultanta dve stvari. Prva stvar, to su tekući tržišni trendovi i aktuelna kretanja, a druga stvar jeste geopolitička pozicija Srbije, sa tim da skraćivanje roka za zaključivanje gasnog sporazuma nama sugerise da je možda relativni značaj i ponder u tom pregovaranju i odlučivanju geopolitičke pozicije Srbije sada nešto veći i može još da jača na značaju. Srbija ima i brigu oko sankcija NIS-u, koja još nije otklonjena. Dobili smo taj predah ponovo do 30. septembra.

Pa šta možemo očekivati dalje, koje poteze Vašingtona? Pravo pitanje za Vašington je pitanje nastavka njegove dobroćudnosti, u vezi, naravno, sa pregovorima o preuzimanju naše kompanije.

Mogli smo da... mi smo se već navikli u ovoj godini da gotovo svaki mesec dana imamo testiranje te dobroćudnosti OFAC-a, gde negde nedelju dana pre isteka tog mesečnog perioda odlaganja stupanja sankcija na snagu, strepimo kakoće OFAC i koju odlukuće da donese. I ovoga puta ćemo biti izloženi određenoj nepredvidivosti OFAC-a i američke strane, i odluke kojuće ona doneti, posebno imajući u vidu da smo prošle godine u ovo vreme, u mesecu septembru, dobili prvi put tu nepovoljnu odluku, odnosno informaciju, indikaciju o nepovoljnoj odluci daće sankcije NIS-u da budu uvedene.

I negde to pojačava zebnju štaće da se reši ovoga puta. Mislim da postoji ipak jedna stvar koja čak može i da preduhitri odluku američke strane o odlaganju sankcija, a to je obznanjivanje od strane Mole i Gazproma kakav je konačni ishod njihovih pregovora. Odnosno, da liće većinski vlasnik našega NIS-a da bude promenjen iliće da ostane onaj stari, bar za još neko vreme, a meseci septembar i oktobar deluju kao najizgledniji ili fokalni meseci da dobijemo tu informaciju. Mađarski Mol, koji je potencijalni kupac ruskog većinskog udela u NIS-u, menja vlasničku strukturu u svojoj grupi.

Odlazi jedan od akcionara. Koliko to može možda da utiče na ovu transakciju sa naftnom industrijom Srbije? Transakcija je indicirana ne nekim tržišnim razlozima, nego prekomponovanjem vlasničke strukture mađarskih privrednih subjekata. Zapravo, mađarska fondacija Mol New Europe izlazi iz vlasničke strukture, ta fondacija se zapravo i likvidira, i kompanija Mol preuzima sve akcije te kompanije. Razlog ove promene jeste činjenica da je ta fondacija imala kao najveći oblik aktive upravo udele, odnosno akcije u Molu, da je najveći i osnovni prihod koji je ostvarivala prihod isplata poslovnih dividendi Mola, koji je potom isplaćivan za različite društveno korisne odgovorne projekte i kao pomoć društvenim zajednicama. Sadašnja mađarska vlast je smatrala da su netransparentno dodeljivana ta sredstva i da su možda zbog toga i na nepravičan način dodeljivana.

Tako da, ono štoće Mol da uradi, to je daće da preuzme sopstvene akcije. Kompanije imaju pravo na otkup sopstvenih akcija, i oneće čekati tu verovatno potencijalnog ozbiljnog kupca investitora.

Ali ne utiče na NIS. Ko su snabdevači nafte i gasa na evropskom tržištu?

Preorijentacija Evrope je u poslednjih 5 godina izuzetno oštro napravljena.

SAD se tu izdvojio kao vodeći snabdevač i kada je reč o gorivu, odnosno kada je reč o nafti i kada je reč o gasu. Kada je reč o evropskim dobavljačima, Norveška je postala vrlo značajan dobavljač po oba osnova. Kada je reč o gasu, možemo izdvojiti tu još Katar, bitan je Azerbejdžan i bitna je Severna Afrika. Kada se radi o nafti, dobavljači su otprilike isti, s tim što kada se radi o nafti, mi se ipak više oslanjamo na Bliski Istok još, kao Evropa.

Mislmo na Saudijsku Arabiju i Irak, i uz, naravno, zemlje ne samo Severne Afrike nego i Zapadne Afrike koje mogu da dopreme naftu. Diversifikovana je struktura dobavljača, i definitivno prostor koji je pripadao ranije Rusiji je sada popunjen sa novim izvorima snabdevanja.

A šta znači ovaj sporazum naftni Amerike i Venecuele? Može li to nešto da promeni?

Dugoročno gledano, onće etabrirati Ameriku kao vodećeg snabdevača, verovatno ne samo Severne Amerike i Evrope, negoće targetirati Južnu Ameriku kao potencijalni izvor snabdevanja.

Kratkoročno ne može da izazove značajne poremećaje. Videli smo i kada se radi o dopremi nafte sa Bliskog Istoka, da su potrebne godine da se naprave novi naftovodi, da se ta nafta dopremi.

Ovde je u pitanju ulaganje u osnovna postrojenja i, zapravo, vraćanje Venecuele na ono mesto koje je imala 90-ih godina kada je reč o snabdevanju tržišta, a to je nekih milion i po barela dnevno, što nije neka velika količina koja može da promeni tržište. Ono o čemu, želeo bih i to da naglasim, se jako malo priča, jeste koliko je Kina doprinela smirivanju situacije na svetskom tržištu, jer je Kina zapravo u ovoj godini svoj uvoz nafte smanjila za 40%. Dakle, taj balans između ponude i tražnje se najviše duguje

Datum: 02.09.2026

Medij: RTS1

Emisija: Jutarnji dnevnik/RTS

Autori: Redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati; Naftovodi

	Početak	Trajanje
Emisija	02.09.2026 08:00:00	60:00
Prilog	02.09.2026 08:08:00	11:56

Naslov: Energija; Geopolitičke tenzije; Pripreme za zimumu

Kini. I ako Kina nastavi sa elektrifikacijom svoje zemlje, onaće postići jednu novu ravnotežu kojojće možda stremiti ostale zemlje. Pomenuli ste sušu, ne možemo da je zaobiđemo. Uticala je mnogo na snabdevanje energentima.

Znamo da je presušila i Rajna i Dunav. Pa kakve su posledice?

Posledice nisu bile onolike kolike smo isprva očekivali. Sistem je uspeo da se održi, snabdevanje je uspelo da se održi, uredno snabdevanje i strujom i ostalim energentima, što znači da je bypass preko suše uspešno napravljen. Efekti sušeće verovatno u septembru da se osete u poljoprivredi kada dođe do žetve, i moćićemo da kažemo koliko su podbacili prinosi. Za sada, taj udar nije onoliko eklatantan koliko nam se činilo, ali ekonomski troškovi postoje. Sladiraćemo ih u septembru, i u oktobrućemo znati pravo stanje. Pratimo energetska situacija. Hvala vam na razgovoru.

Hvala vama.

Datum: 03.09.2026

Medij: NIN

Rubrika Bez naslova

Autori: redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati; Rafinerija nafte Pančevo; Ministarstvo rudarstva i energetike

Napomena:

Površina: 68

Naslov: Snabdevanje gorivom stabilno i u septembru

Strana: 6

Снабдевање горивом стабилно и у септембру

Снабдевање Србије нафтним дериватима биће стабилно и током септембра, потврдила је министарка енергетике Дубравка Ђедовић Хандановић након састанка са представницима УНКС-а и НИС-а. Очекује се да ће домаћа рафинерија у Панчеву покрити највећи део потражње повећаном прерадом, чиме ће се превазићи изазови са увозом услед ниског водостаја Дунава.

Домаћа рафинерија подигла је прераду на близу 13.000 тона дневно. Од укупно планираних 200.000 тона евродизела за септембар, НИС ће произвести око 190.000 тона, док ће се преосталих 36.000 тона обезбедити из увоза.

„Не очекујем никакве проблеме у снабдевању нафтним дериватима ни у септембру, без обзира што се изазови са отежаним увозом због ниског водостаја Дунава настављају“, рекла је Ђедовић Хандановић, саопштило је министарство.

Продужетак оперативне лиценце НИС-у до 30. септембра кључан је за стабилност. Током августа је скоро половина увоза дизела морала бити превезена железницом.

Datum: 03.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika: Bez naslova

Autori: redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati; Rafinerija nafte Pančevo

Naslov: Brža i efikasnija otprema goriva u Rafineriji Pančevo

Napomena:

Površina: 253

Strana: 51

Brža i efikasnija otprema goriva u Rafineriji Pančevo

U Rafineriji nafte Pančevo pušten je u rad modernizovani industrijski kolosek, a vrednost ove investicije iznosi gotovo 3,8 milijardi dinara. Rekonstrukcijom koloseka unapređena je bezbednost, postignut pun kapacitet železničke ranžirne stanice za prijem i otpremu vozova i povećana logistička efikasnost pančevačke rafinerije. Projekat je podrazumevao kompletnu rekonstrukciju, zamenu donjeg i gornjeg stroja postojećih koloseka, kao i dogradnju pet novih.

Pored radova na rekonstrukciji i izgradnji novih koloseka ukupne dužine 9.120 metara, izvršena je i ugradnja 47 novih skretnica i dodatnog dvostrukog ukrštaja. Izvršena je i izgradnja nove platforme za pregled i održavanje vagon cisterni u dužini od 200 metara, sa ugradnjom 24 mobilne pasarele za pristup vagonima, koje omogućavaju bezbedan i siguran rad osoblja. Projekat je obuhvatio i postavljanje pripadajućih elektroinstalacija, kao i kompletnu implementaciju sistema za detekciju gasova, dojavu i gašenje požara, na celom železničkom ut-

kalištu i istakalištu. U potpunosti je rekonstruisan, zamenjen i dograđen sistem dreniranja i odvodnjavanja atmosferskih voda sa pripadajućim retenzijama, na kojima su ugrađeni novi separatori za prečišćavanje.

Završetak rekonstrukcije industrijskog koloseka, čiji su glavni radovi započeti u februaru 2024. godine, pored usklađivanja tehničkog stanja industrijskog koloseka sa zakonskom regulativom, unapređuje bezbednost i omogućava povećanje dozvoljenog osovinskog opterećenja koloseka, uz mogućnost prijema većeg broja vagon

cisterni u Rafineriji nafte Pančevo za utovar i manipulaciju.

„Modernizacija industrijskog koloseka predstavlja jednu od najznačajnijih infrastrukturnih investicija u Rafineriji nafte Pančevo. Projekat je bio veoma zahtevan i kompleksan, posebno zbog činjenice da su se radovi izvodili bez prekida saobraćaja i bez zaustavljanja procesa prijema i otpreme derivata iz pančevačke rafinerije. Ovom investicijom smo modernizovali infrastrukturu i uskladili je sa najvišim bezbednosnim i tehničkim standardima i stvorili uslove za pouzdaniji, efikasniji i fleksibilniji transport naftnih derivata“, rekao je Vladimir Gagić, direktor Bloka Prerada kompanije NIS.

Industrijski kolosek u Rafineriji nafte Pančevo izgrađen je 1968. godine, iste godine kada je rafinerija počela da radi, i predstavlja jednu od ključnih transportnih arterija za otpremu derivata. Železničkim saobraćajem se godišnje otpremi do 14.000 vagona, sa ukupnim obimom od oko 750.000 tona naftnih derivata.

Vreme: 02.09.2026 15:45

Medij: direktno.rs

Link: <https://direktno.rs/vesti/region/725061/janaf-ostavka.html>

Autori: Marina Zarić

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: Visoki čelnik JANAFA i ključni pregovarač s MOL-om dao ostavku - Region

2528

Visoki čelnik JANAFA i ključni pregovarač s MOL-om dao ostavku | Region | Direktno Jadranski naftovod (JANAF) saopštio je da je Vladislav Veselica podneo ostavku na mesto člana Uprave, a njegov mandat prestaje 30. septembra. Kompanija je navela da će pravovremeno obavestiti investicionu javnost o svim narednim relevantnim informacijama. Veselica je član Uprave JANAF-a od februara 2020. godine, a tokom njegovog mandata kompanija je, prema dostupnim podacima, značajno povećala prihode i profitabilnost poslovanja. U tom periodu JANAF se suočavao i sa velikim izazovima na regionalnom energetsom tržištu, pre svega nakon uvođenja američkih sankcija Naftnoj industriji Srbije (NIS), jednom od najvažnijih poslovnih partnera hrvatske kompanije. Istovremeno, JANAF je prošle godine imao nesuglasice sa mađarskim MOL-om, jednim od najvećih korisnika njegovih usluga. Spor se odnosio na cenu transporta nafte, ali i na pitanje raspoloživih kapaciteta. Nakon višemesečnih tenzija, JANAF i MOL su ovog leta konačno potpisali ugovor o transportu nafte, čime su otklonjene primedbe mađarske kompanije, prenosi Jutarnji list. Bio je ključni pregovarač sa MOL-om Veselica je tokom prethodnih godina imao značajnu ulogu u pregovorima JANAF-a sa najvećim poslovnim partnerima. Prema neslužbenim informacijama, upravo je on bio glavni pregovarač sa MOL-om, kao i sa drugim važnim partnerima kompanije. Njegova ostavka, prema tim informacijama, obrazložena je ličnim razlozima. Izvori bliski odlazećem članu Uprave navode da je, osim doprinosa rastu prihoda i dobiti kompanije, Veselica učestvovao i u transformaciji JANAF-a ka poslovanju u oblasti obnovljivih izvora energije. Ko ostaje na čelu JANAF-a? Nakon što Veselici 30. septembra prestane mandat, JANAF će nastaviti da funkcioniše sa dvočlanom Upravom koju čine predsednik Stjepan Adanić i član Uprave Ivan Barbarić. Njihove mandate Vlada Hrvatske redovno produžava na period od šest meseci. Poslednja odluka o produženju doneta je 9. aprila, što znači da Adaniću i Barbariću početkom oktobra ističu mandati. Ipak, očekuje se da će, nezavisno od Veseličinog odlaska, njihov mandat ponovo biti produžen, čime bi postojeći sastav Uprave JANAF-a nastavio da vodi kompaniju i u narednom periodu. Veseličin odlazak tako dolazi u trenutku kada JANAF ima ključnu ulogu u regionalnom transportu nafte, dok se energetska mapa jugoistočne Evrope menja pod uticajem sankcija, novih pravaca snabdevanja i sve veće potrebe za energetsom sigurnošću. - Naslovna fotografija: Printscreen/ Youtube

Vreme: 02.09.2026 15:45

Medij: press.rs

Link: <https://www.press.rs/biznis/domaci-biznis/janaf-menja-upravu-nakon-ostavke-vladislava-veselice-posle->

Autori: Redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: Janaf menja upravu nakon ostavke Vladislava Veselice posle sedam godina

12280

Domaće

Nakon rasta prihoda i izazova sa partnerima, mandat Veselice formalno završava 30. septembra, uprava ostaje dvočlana

Foto Izvor: Pexels / abdo alshreef

Share

Tweet

Nakon rasta prihoda i izazova sa partnerima, mandat Veselice formalno završava 30. septembra, uprava ostaje dvočlana

Jadranski naftovod (Janaf) saopštio je da je Vladislav Veselica podneo ostavku na mesto člana uprave posle gotovo sedam godina. Njegov mandat zvanično ističe 30. septembra, a kompanija je navela lične razloge za ovu odluku. Ova promena dolazi u trenutku kada su prihodi i profitabilnost Janafa beležili rast, uprkos izazovima sa ključnim poslovnim partnerima.

Janaf menja upravu posle rasta prihoda i izazova sa partnerima

Tokom Veseličinog mandata Janaf je ostvario značajno poboljšanje finansijskih rezultata. Kompanija je istakla da su u prethodnim godinama povećali prihode i profitabilnost. Međutim, poslovanje je bilo pod uticajem međunarodnih sankcija, kao i komplikacija sa partnerima. Američke sankcije prema Naftnoj industriji Srbije (NIS) uticale su na saradnju, jer je NIS glavni poslovni partner Janafa. Takođe, MOL, mađarska naftna kompanija i jedan od najvažnijih korisnika transportnih kapaciteta, dugo nije želela da potpiše ugovor o transportu nafte zbog nesuglasica oko tarifa i kapaciteta. Tek ovog leta Janaf i MOL su postigli dogovor o transportu 2,05 miliona tona nafte, što je omogućilo nastavak stabilnog poslovanja. Uporedo sa tim, Janaf je nastavio saradnju sa NIS-om, nakon što je dobio novu OFAC licencu za nastavak transporta nafte ka Srbiji.

Organizacione promene i budući koraci za Janaf

Odlaskom Veselice, uprava Janafa ostaje dvočlana, a čine je predsednik uprave Stjepan Adanić i član Ivan Barbarić. Njihovi mandati ističu početkom oktobra, ali se očekuje da će ih Vlada Hrvatske produžiti. Značaj ovih kadrovskih promena ogleda se u kontinuitetu rukovođenja, posebno u periodu kada je kompanija zaključila ključne ugovore sa partnerima i obezbedila dozvole za transport nafte. U prvom kvartalu 2026. godine, Janaf je zabeležio dobit od 13 miliona evra. Ovaj rezultat dolazi nakon turbulencija na regionalnom energetsom tržištu i regulatornih izazova koji su pratili kompaniju tokom prethodnih godina. Kao rezultat, Janaf je uspeo da stabilizuje poslovanje i održi ključne prihode.

Tržišni kontekst i implikacije za energetske sektor

Janaf ima značajnu ulogu kao ključni transportni sistem za naftu u regionu. Odlazak člana uprave Vladislava Veselice deo je šireg procesa prilagođavanja novim tržišnim i regulatornim uslovima. Kompanija je tokom poslednjih godina pokazala otpornost na sankcije i nesuglasice sa partnerima, što se odrazilo na stabilnost prihoda i ugovora. U narednom periodu, nastavak saradnje sa MOL-om i NIS-om ostaje prioritet. Produženje mandata preostalim članovima uprave doprineće kontinuitetu poslovanja.

Vreme: 02.09.2026 15:45

Medij: press.rs

Link: <https://www.press.rs/biznis/domaci-biznis/janaf-menja-upravu-nakon-ostavke-vladislava-veselice-posle->

Autori: Redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: Janaf menja upravu nakon ostavke Vladislava Veselice posle sedam godina

Takođe, prilagođavanje politikama Evropske unije i međunarodnim regulativama biće ključno za dalji razvoj kompanije. Ključni ekonomski izazovi za Janaf i dalje se odnose na održavanje prihoda, profitabilnosti i partnerskih odnosa sa velikim energetske kompanijama u regionu.

Domaće

Nemačka ulaže do 35,2 milijarde evra u sigurnost snabdevanja strujom do 2031.

Evropska komisija odobrila nemački plan za izgradnju novih gasnih elektrana i skladišta, trošak snosiće potrošači od 2031.

Objavljeno pre

25 minutes

September 2, 2026

Evropska komisija odobrila nemački plan za izgradnju novih gasnih elektrana i skladišta, trošak snosiće potrošači od 2031.

Evropska komisija odobrila je plan Nemačke za jačanje sigurnosti snabdevanja električnom energijom vredan do 35,2 milijarde evra. Plan predviđa ulaganja između 15,6 i 35,2 milijarde evra, u zavisnosti od potrebnih kapaciteta i rezultata aukcija, kako navodi Komisija. Cilj programa je obezbediti stabilno snabdevanje strujom kroz proizvodnju, skladištenje i fleksibilnu potrošnju, čime bi se odgovorilo na potražnju u svakom trenutku.

Planirani kapaciteti i prelazak na obnovljive izvore

U skladu sa planom, nemačka vlada će finansirati izgradnju novih gasnih elektrana ukupne snage 11 gigavata, koje bi trebalo da budu priključene na mrežu najkasnije do kraja 2031. godine. Ove elektrane će prvo koristiti prirodni gas, ali će biti projektovane tako da do 2045. godine mogu da pređu na pogon na vodonik, omogućavajući rad bez neto emisija gasova sa efektom staklene bašte. Nova postrojenja služiće kao rezervni kapacitet u periodima kada obnovljivi izvori energije ne mogu da zadovolje potražnju.

Sistem finansiranja i tržišni mehanizmi

Nemačka planira da od 2031. godine uvede novu naknadu koju će plaćati korisnici električne energije, čime će biti pokriveni troškovi programa. Istovremeno, od 2032. godine uvodi se takozvano tržište kapaciteta. Na ovom tržištu, proizvođači će dobijati naknadu ne samo za proizvedenu energiju, već i za držanje kapaciteta na raspolaganju, čak i kada nisu aktivni. Kao rezultat, ovaj model treba da poveća investicije u fleksibilne izvore i osigura stabilnost energetskog sistema.

Fokus na dekarbonizaciju i obnovljive izvore

Program je deo šire strategije kojom Nemačka planira ubrzano širenje obnovljivih izvora energije. Vlada namerava da do 2030. godine obnovljivi izvori pokrivaju najmanje 80 odsto ukupne proizvodnje struje. S druge strane, napuštanje korišćenja uglja planirano je do 2038. godine, što osnažuje tranziciju ka čistijim energetske rešenjima. Prelazak novih elektrana na vodonik do 2045. godine, uz paralelno širenje skladišnih kapaciteta, treba da omogući Nemačkoj da ispuni ciljeve klimatske neutralnosti.

Uticaj na tržište i potrošače

Trošak ovog programa, koji može dostići 35,2 milijarde evra, snosiće krajnji korisnici kroz novu naknadu od 2031. godine. Uvođenje tržišta kapaciteta trebalo bi da podstakne ulaganja u moderne i održive izvore, ali i da obezbedi stabilnost u periodima kada obnovljivi izvori nisu dovoljni. Time nemačka energetska politika usklađuje tranziciju na obnovljive izvore sa potrebom za sigurnim i pouzdanim snabdevanjem strujom. Ovaj model može poslužiti kao primer za druge evropske zemlje koje se suočavaju sa sličnim izazovima dekarbonizacije i energetskog balansa.

Domaće

JYSK proširio mrežu na 52 prodavnice u Srbiji i zapošljava 439 radnika

Danski maloprodajni lanac planira otvaranje još sedam prodavnica do kraja 2027. godine, sa rastom broja zaposlenih i naglaskom na digitalne kanale

Objavljeno pre

1 hour

September 2, 2026

Danski maloprodajni lanac planira otvaranje još sedam prodavnica do kraja 2027. godine, sa rastom broja zaposlenih i naglaskom na digitalne kanale

Vreme: 02.09.2026 15:45

Medij: press.rs

Link: <https://www.press.rs/biznis/domaci-biznis/janaf-menja-upravu-nakon-ostavke-vladislava-veselice-posle->

Autori: Redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: Janaf menja upravu nakon ostavke Vladislava Veselice posle sedam godina

JYSK je tokom 15 godina poslovanja proširio svoju prodajnu mrežu u Srbiji na 52 prodavnice i zapošljava 439 radnika. Kompanija je otvorila prvu prodavnicu u Subotici 2011. godine, a danas ima i web shop, B2B odeljenje i planira dalji rast. Prema zvaničnom saopštenju, do kraja 2027. godine predviđeno je otvaranje još sedam novih prodavnica, čime će JYSK dodatno povećati svoju dostupnost kupcima širom zemlje.

Rast broja zaposlenih i razvoj prodajne mreže

Broj zaposlenih u JYSK-u u Srbiji porastao je sa 74 na 439 od 2011. do danas, što pokazuje snažan rast kompanije. Osim toga, prodajni prostor sada iznosi 63.797 kvadratnih metara. Kompanija je 2016. godine lansirala web shop, a 2022. otvorila B2B odeljenje za poslovne kupce. Kao rezultat toga, JYSK je postao prepoznatljiv igrač u sektoru prodaje proizvoda za spavanje, uređenje doma i bašte.

Fokus na modernizaciju i digitalizaciju

JYSK kontinuirano ulaže u preuređenje svojih prodavnica. Novi koncept donosi više inspiracije kroz izlaganja, modele prostorija, prirodne materijale i savremenije osvetljenje. Takođe, kompanija nudi kombinaciju kupovine online i u prodavnici, uključujući Click&Collect uslugu. Kao rezultat prilagođavanja navikama potrošača, digitalni kanali postaju sve važniji deo poslovanja.

Razvoj zaposlenih i priznanja

Ulaganje u zaposlene ostaje prioritet. Vesna Kukić Lončarić, direktorka JYSK-a za Sloveniju, Hrvatsku, BiH i Srbiju, istakla je da su ljudi ključni za razvoj kompanije. JYSK je ove godine prvi put u Srbiji dobio priznanje Top Employer Europe, što potvrđuje kvalitet radnog okruženja i mogućnosti za profesionalni napredak. "Posebno nam je drago što smo po prvi put u Srbiji dobili priznanje Top Employer Europe. Za nas je to važna potvrda da, uz rast poslovanja, uspevamo da stvaramo i kvalitetno radno okruženje u kojem ljudi mogu da uče, razvijaju se i grade svoju karijeru. Mnoge naše kolege svoju JYSK priču započele su upravo u prodavnici, a danas su na različitim menadžerskim pozicijama unutar kompanije. To je nešto na šta smo posebno ponosni", navela je Kukić Lončarić.

Planovi za dalju ekspanziju i tržišni kontekst

Do kraja 2027. kompanija planira otvaranje još sedam prodavnica, što će dodatno proširiti mrežu i potencijalno povećati broj zaposlenih. Osim toga, JYSK nastavlja ulaganja u digitalne kanale i unapređenje iskustva kupaca. Najprodavaniji proizvod u Srbiji je solarna lampa JAKTFALK. Jubilara godina donela je i posebne rođendanske ponude za kupce. Kao rezultat jasne strategije i prilagođavanja tržišnim trendovima, JYSK ostaje jedan od vodećih lanaca u sektoru opremanja doma.

Domaće

Otkupna cena šljive u Hrvatskoj pala na 50 centi zbog uvoza iz Srbije i Bugarske

Hrvatski proizvođači šljive primaju gotovo duplo više od srpskih, gde otkup dostiže samo 30 dinara po kilogramu

Objavljeno pre

1 hour

September 2, 2026

Hrvatski proizvođači šljive primaju gotovo duplo više od srpskih, gde otkup dostiže samo 30 dinara po kilogramu

Hrvatski proizvođači šljive suočavaju se sa padom otkupne cene, jer je otkupna cena šljive u Hrvatskoj pala na 50 centi po kilogramu zbog povećanog uvoza iz Srbije i Bugarske. Cena je početkom sezone iznosila 1,10 evra, ali je zbog uvoza iz susednih zemalja pala na upola manji iznos tokom samo jedne sedmice. Ova situacija dodatno otežava poslovanje domaćih proizvođača, dok su troškovi berača, đubriva i zaštite značajno porasli.

Pad otkupne cene šljive i uticaj uvoza

Otkupna cena šljive u Hrvatskoj pala je sa 1,10 evra na 50 centi po kilogramu, što je rezultat velikog uvoza iz Srbije i Bugarske. Proizvođači ističu da je domaća šljiva imala dobar rod i kvalitet, ali tržište su preplavile šljive iz susednih država, što je dovelo do pada cene i čak privremene obustave otkupa. Prema rečima Damira Bošnjaka iz Sesveta, "ove godine je to išlo na dnevnoj bazi pa smo u samo nedelju dana od jednog evra i deset centi došli na samo 50 centi". Slično tvrdi i Andrija Mitrović iz Lukača, navodeći da je uvoz oborio cenu domaće šljive, a otkupljivači su u jednom trenutku obustavili otkup.

Uporedna analiza: šljivari u Srbiji dobijaju upola manje

S druge strane, otkupna cena šljive od primarnih proizvođača u Srbiji kreće se od 18 do 30 dinara po kilogramu, odnosno od 15 do 25 evrocenti, dok najkvalitetnija konzumna šljiva retko doseže 50 dinara

Vreme: 02.09.2026 15:45

Medij: press.rs

Link: <https://www.press.rs/biznis/domaci-biznis/janaf-menja-upravu-nakon-ostavke-vladislava-veselice-posle->

Autori: Redakcija

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: Janaf menja upravu nakon ostavke Vladislava Veselice posle sedam godina

(43 centa). Trošak same berbe u Srbiji iznosi 10 do 20 dinara po kilogramu, što dodatno smanjuje isplativost proizvodnje. Hrvatski proizvođači tako i dalje dobijaju gotovo duplo više od srpskih kolega po kilogramu, iako i oni izražavaju nezadovoljstvo trenutnim stanjem na tržištu.

Strategije i izazovi domaćih proizvođača

Zbog niske otkupne cene, pojedini proizvođači u Hrvatskoj traže rešenje u sopstvenoj preradi, kao što je proizvodnja rakija i likera u malim destilerijama, uz podršku evropskih subvencija. Porodica Bošnjak planira završetak hladnjače i pogona za preradu kako bi povećali konkurentnost. Mitrović zaključuje da je potrebno poboljšati skladištenje i podržati domaće voćare i povrtare. Proizvođači smatraju da država treba bolje da zaštiti domaću proizvodnju od nekontrolisanog uvoza, što bi pozitivno uticalo i na potrošače, obezbeđujući im kvalitetan domaći proizvod.

Dugoročne posledice za sektor šljivarstva

Ukoliko se ovakva situacija nastavi, deo proizvođača najavljuje da neće saditi nove zasade, već planira da krči stare. Ovo bi moglo dodatno ugroziti sektor šljivarstva u regionu. Pad otkupne cene šljive i povećani troškovi proizvodnje u oba tržišta pokazuju koliko su domaći proizvođači izloženi pritiscima međunarodne konkurencije i promenama na tržištu. Kao rezultat, pitanje otkupne cene šljive u Hrvatskoj i Srbiji postaje ključno za opstanak mnogih gazdinstava.

Vreme: 02.09.2026 16:42

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/biznis/vesti/vladislav-veselica-podne-ostavku-na-mesto-clana-uprave>

Autori: Blic

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: Hrvatski JANAF ostao bez direktora! Sukob u vrhu NIS-ovog partnera dobio epilog

1415

Vladislav Veselica podneo je ostavku na mesto člana Uprave Jadranskog naftovoda (Janaf), nakon gotovo sedam godina provedenih u rukovodstvu kompanije, a njegov mandat formalno prestaje 30. septembra, saopštio je danas Janaf. Jutarnji list objavio je da je Veselica ostavku obrazložio ličnim razlozima. U proteklih gotovo sedam godina Janaf je značajno podigao prihode i profitabilnost poslovanja, iako se kompanija suočila, između ostalog, s uvođenjem američkih sankcija Naftnoj industriji Srbije (NIS-u), koja je glavni poslovni partner Janafa. Pored toga, Veselica se suočio i sa odbijanjem mađarskog MOL-a, takođe jednog od najvećih korisnika usluga Janafa, da potpiše uobičajeni ugovor o transportu nafte Janaf je ovog leta sa MOL-om konačno potpisao sporazum o transportu nafte, nakon višemesečnih nesuglasica oko tarifa i raspoloživih kapaciteta. Nakon odlaska Veselice, Uprava Janafa će biti dvočlana i u njoj će nadalje biti predsednik Uprave Stjepan Adanić i njen drugi član Ivan Barbarić. Njihovi mandati ističu početkom oktobra, ali se očekuje da će ih Vlada Hrvatske ponovo produžiti. Podsetimo, Vladislav Veselica je ranije govorio za "Blic Biznis" o ulozi JANAF-a u pregovorima oko licenci NIS-u "JANAF d.d. je putem svojih američkih advokata i u koordinaciji s Vladom RH uputio OFAC-u zahtev za dobivanje licence za sprovođenje ugovora s NIS-om", rekao je Veselica, član Uprave JANAF-a za naš portal.

Vreme: 03.09.2026 06:00

Medij: kompasinfo.rs

Link: <https://kompasinfo.rs/srpska-energetika-pred-jesen/>

Autori:

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: Srpska energetika pred jesen - Kompas

4007

Stručnjak za energetiku Željko Marković ocenjuje da je snabdevanje Srbije trenutno bez većih problema, ali da se energetska kriza ne smiruje. Srbija, kao i Evropa, sigurnost snabdevanja održava zahvaljujući i zalihama, ali je pitanje koliko dugo one mogu da amortizuju poremećaje na tržištu, ističe novinarka RTS-a Ružica Vranjković. Dok se čeka odluka američkog OFAK-a o produženju licence Naftnoj industriji Srbije, dodatne probleme stvaraju nizak vodostaj Dunava, poremećaji na evropskom tržištu energenata i rast cena nafte i gasa.

Stručnjak za energetiku Željko Marković ocenjuje da je snabdevanje Srbije trenutno bez većih problema, ali da se energetska kriza ne smiruje.

"Naftna kriza traje jako dugo i samo se produbljuje. Ovo je zaista jedan ogroman rizik koji utiče na snabdevanje čitave Evrope, koja je uvozno zavisna", kaže Marković. Jedan od novih izazova je nizak vodostaj Dunava. Tim putem u Srbiju stiže značajan deo gotovih naftnih derivata, pa otežan rečni transport dodatno komplikuje snabdevanje. Problem, međutim, nije samo srpski, već pogađa i druge evropske zemlje, posebno one koje zavise od rečnog transporta.

Šta je ključno za sigurno snabdevanje

Posebno je važno pitanje budućnosti NIS-a i pančevačke rafinerije. Marković smatra da bi njeno očuvanje bilo od ključnog značaja za sigurnost snabdevanja Srbije.

"Od krucijalne je važnosti da imamo proizvodnju derivata upravo u svojoj zemlji. Ne možemo da uvezemo sto posto derivata ako NIS ne radi", navodi Marković.

Prema njegovim rečima, eventualni potpuni prelazak na uvoz bio bi moguć tek nakon izgradnje odgovarajuće logističke infrastrukture, pre svega produktovoda i drugih transportnih pravaca.

Pregovorima o budućem vlasništvu NIS-a

Kada je reč o pregovorima o budućem vlasništvu NIS-a, novinarka RTS-a Ružica Vranjković navodi da za sada nema zvaničnih informacija o njihovom ishodu.

"Pregovori i dalje traju. Čuje se u stručnim krugovima da je razrađen ugovor koji je ranije predstavljen američkoj strani i da se sada izašlo i sa konkretnim ciframa", navodi ona. Srbija, kao i Evropa, ima određenu sigurnost zahvaljujući i zalihama, ali je pitanje koliko dugo one mogu da amortizuju poremećaje na tržištu, dok je za Srbiju rad rafinerije presudan, ističe Vranjković.

Pritisak dolazi i sa tržišta gasa

Dodatni pritisak dolazi i sa tržišta gasa. Evropska skladišta trenutno nisu u potpunosti popunjena, a njihov nivo popunjenosti mogao bi do početka novembra da dostigne oko 80 odsto. Marković upozorava da bi posebno hladna zima predstavljala dodatni rizik.

Na tržištu električne energije situacija je slična. Zbog suše i niskih vodostaja pojedine evropske nuklearne elektrane ne mogu da rade punim kapacitetom, jer nemaju dovoljno vode za hlađenje. To se posebno odražava na region centralne i jugoistočne Evrope.

"Najugroženiji je upravo naš region", kaže Marković, navodeći da je zbog smanjenja nuklearne proizvodnje u Mađarskoj i Rumuniji u regionalnom sistemu trenutno manje oko četiri gigavata bazne proizvodnje.

Kako se nadoknađuje manjak

Manjak se nadoknađuje iz drugih izvora, uključujući solarne elektrane, ali problem nastaje u večernjim satima, kada proizvodnja iz solarnih kapaciteta pada, a potrošnja raste, složili su se sagovornici.

Zbog toga su i cene električne energije znatno više nego prethodnog leta. Dok su prošle godine u podnevnim satima cene bile blizu nule, sada se na regionalnim berzama kreću oko 100 evra po megavatsatu.

Bugarska je u nešto povoljnijoj poziciji, zahvaljujući snažnom razvoju solarnih elektrana i baterijskih sistema, pa trenutno može da podmiri deo regionalnih potreba.

Potreba za štednjom

Iako se u Srbiji za sada ne očekuju nestašice električne energije ili goriva, sagovornici Jutarnjeg programa upozoravaju da bi produžena suša i nepovoljne vremenske prilike mogle dodatno povećati pritisak na energetske sistem.

Zato se, zaključuje Marković, u narednom periodu ponovo nameće potreba za štednjom i racionalnijom potrošnjom energije, ne samo u Srbiji već i širom Evrope.

Vreme: 02.09.2026 15:33

Medij: biznis.telegraf.rs

Link: <https://biznis.telegraf.rs/info-biz/4389200-visoki-celnik-janafa-i-kljucni-pregovaraac-s-mol-om-dao->

Autori: Dejan Katalina

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: Visoki čelnik JANAF-a i ključni pregovarač s MOL-om dao ostavku: Ovi razlozi se kriju iza njegovog odlaska

2667

Dugogodišnji član Uprave Jadranskog naftovoda (JANAF) Vladislav Veselica podneo je ostavku na svoju funkciju, a njegov mandat zvanično prestaje 30. septembra ove godine. Odlazak dolazi u trenutku kada se kompanija nalazi u središtu važnih regionalnih energetske odnosa, posebno zbog saradnje sa NIS-om i MOL-om. Jadranski naftovod (JANAF) saopštio je da je Vladislav Veselica podneo ostavku na mesto člana Uprave, a njegov mandat prestaje 30. septembra. Kompanija je navela da će pravovremeno obavestiti investicionu javnost o svim narednim relevantnim informacijama. Veselica je član Uprave JANAF-a od februara 2020. godine, a tokom njegovog mandata kompanija je, prema dostupnim podacima, značajno povećala prihode i profitabilnost poslovanja. U tom periodu JANAF se suočavao i sa velikim izazovima na regionalnom energetske tržištu, pre svega nakon uvođenja američkih sankcija Naftnoj industriji Srbije (NIS), jednom od najvažnijih poslovnih partnera hrvatske kompanije. Istovremeno, JANAF je prošle godine imao nesuglasice sa mađarskim MOL-om, jednim od najvećih korisnika njegovih usluga. Spor se odnosio na cenu transporta nafte, ali i na pitanje raspoloživih kapaciteta. Nakon višemesečnih tenzija, JANAF i MOL su ovog leta konačno potpisali ugovor o transportu nafte, čime su otklonjene primedbe mađarske kompanije, prenosi Jutarnji list. Veselica je tokom prethodnih godina imao značajnu ulogu u pregovorima JANAF-a sa najvećim poslovnim partnerima. Prema neslužbenim informacijama, upravo je on bio glavni pregovarač sa MOL-om, kao i sa drugim važnim partnerima kompanije. Njegova ostavka, prema tim informacijama, obrazložena je ličnim razlozima. Izvori bliski odlazećem članu Uprave navode da je, osim doprinosa rastu prihoda i dobiti kompanije, Veselica učestvovao i u transformaciji JANAF-a ka poslovanju u oblasti obnovljivih izvora energije. Nakon što Veselici 30. septembra prestane mandat, JANAF će nastaviti da funkcioniše sa dvočlanom Upravom koju čine predsednik Stjepan Adanić i član Uprave Ivan Barbarić. Njihove mandate Vlada Hrvatske redovno produžava na period od šest meseci. Poslednja odluka o produženju doneta je 9. aprila, što znači da Adaniću i Barbariću početkom oktobra ističu mandati. Ipak, očekuje se da će, nezavisno od Veseličinog odlaska, njihov mandat ponovo biti produžen, čime bi postojeći sastav Uprave JANAF-a nastavio da vodi kompaniju i u narednom periodu. Veseličin odlazak tako dolazi u trenutku kada JANAF ima ključnu ulogu u regionalnom transportu nafte, dok se energetska mapa jugoistočne Evrope menja pod uticajem sankcija, novih pravaca snabdevanja i sve veće potrebe za energetske sigurnošću. (Telegraf Biznis)

Datum: 31.08.2026

Medij: Industrija

Rubrika: Bez naslova

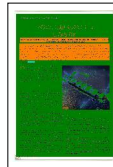
Autori: Stevan Jovičić

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: NOVA GENERACIJA LOGISTIKE

Napomena:

Površina: 2801

Strana:

TRANSPORT I LOGISTIKA

NOVA GENERACIJA LOGISTIKE

KAKO SE GLOBALNI LANCI SNABDEVANJA MENJAJU POD PRITISKOM TRGOVINE, KAPACITETA, INFRASTRUKTURE I NOVIH TEHNOLOGIJA

Globalna logistika u 2026. godini ne menja se zbog jedne tehnologije, već zbog istovremenog pritiska trgovinske politike, ratnih i energetske poremećaja, nedostatka kapaciteta, novih regulatornih zahteva i ubrzane automatizacije. Najnoviji podaci pokazuju da se promenio vremenski ritam logistike: roba se povlači ranije, zalihe se ponovo grade, kapacitet se steže, a odluke moraju da se donose brže. U takvom okruženju otpornost više nije dodatak strategiji, već način na koji se logistička mreža projektuje.

■ Tekst priredio: Stevan Jovičić

Ova promena je posebno važna za industriju. Logistika više ne može da bude odvojena od nabavke, proizvodnje, energetike i informacione bezbednosti. Ako se promeni izvor sirovine, menja se transport; ako se promeni raspoloživost energije, menja se lokacija; ako se napadne digitalni sistem, fizički tok robe može da stane. Zato nova generacija logistike nije samo automatizovanja. Ona mora biti sposobna da promeni odluku kada se promeni scenario.

OD „JUST IN TIME“ KA LOGISTICI KOJA UPRAVLJA RIZIKOM

State of Logistics Report 2026, koji su CSCMP i Kearney objavili 16. juna, pokazuje razmere sistema: američki poslovni logistički troškovi u 2025. iznosili su 2,4 biliona dolara, odnosno 7,8% BDP-a. Važna urednička napomena je da je reč o podacima za 2025. objavljenim u izveštaju iz 2026, a ne o obračunu za celu 2026. godinu. Izveštaj istovremeno izdvađa geoeconomic realignment, trgovinske promene, ograničenja radne snage i produktivnosti, finansijske pritiske i volatilitnost energije kao strukturne sile koje nastavljaju da oblikuju logistiku.

McKinseyjevo istraživanje Economic Conditions Outlook, objavljeno 30. juna na osnovu ankete među 786 rukovodilaca iz 77 zemalja, pokazuje da geopolitička nestabilnost i cene energije ostaju među glavnim rizicima. Kompanije ne odgovaraju samo planovima za vanredne situacije, već menjaju izvore nabavke i regionalnu strukturu lanaca. KPMG u junskom Global Navigatoru opisuje sličan pomak u Severnoj Americi: tarife i trgovinska nezvesnost povećavaju cenu planiranja i podstiču promene izvora i ruta.

Deloitteovo istraživanje objavljeno u junu pokazalo je da bi 41% rukovodilaca u Aziji i Pacifiku razmatralo značajno preuređenje lanca snabdevanja pri povećanju troška ispod 20%, dok bi dodatnih 42% razmatralo promene pri tarifnom trošku do 40%. Istraživanje je sprovedeno tokom 2025, ali je objavljeno 2026. godine, pa taj podatak treba čitati kao svežu objavljenu analizu, a ne kao merenje stavova nastalih ovog leta.

Zaključak nije da kompanije napuštaju efikasnost, već da su počele da joj dodaju cenu rizika. Dodatni dobavljač, lokalna zaliha ili alternativna ruta više se ne posmatraju samo kao trošak. Oni kupuju vreme i smanjuju verovatnoću da jedan poremećaj zaustavi proizvodnju.

Foto: iStock

FRONTLOADING (RANO POVLAČENJE ROBE) JE PROMENIO LOGISTIČKI KALENDAR

Jedan od najočiglednijih znakova promene jeste pomeranje peak seasona. S&P Global je u junu naveo da američki uvoznici očekuju rani i kraći vrhunac pomorskih isporuka, dok su transpacičke spot cene naglo porasle. Maersk je 29. juna projektovao junski uvoz na 2,25 miliona TEU (Twenty-foot Equivalent Unit – standardna jedinica za merenje kapaciteta kontejnerskog transporta koja odgovara jednom kontejneru dužine 20 stopa), 14,3% više nego godinu ranije. Roba se povlačila unapred zbog tarifne i energetske nezvesnosti.

Do avgusta je postalo jasno da taj talas nije beskonačan. Global Port Tracker NRF-a i Hackett Associates, objavljen 7. avgusta, ukazuje da se rani talas frontloadinga približava kraju. Avgustovski uvoz i dalje treba da bude visok, ali se za ostatak godine očekuje postepen pad; procena za avgust je oko 4,2% ispod nivoa iz avgusta 2025. Najzanimljiviji podatak jeste da je najprometniji mesec 2026. do tada bio maj. To znači da se vrhunac pomorio toliko unapred da tradicionalni sezonski kalendar više nije pouzdana osnova za planiranje.

Datum: 31.08.2026

Medij: Industrija

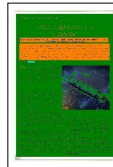
Rubrika: Bez naslova

Autori: Stevan Jovičić

Teme: Nafta i naftni derivati

Napomena:

Površina: 2801

Naslov: NOVA GENERACIJA LOGISTIKE

Strana:

TRANSPORT I LOGISTIKA

Za logističke menadžere ovo menja način na koji se čita potražnja. Nagli rast uvoza ne mora da znači da tržište trajno raste. Može značiti da kompanije kupuju vreme. Ako se roba povuče dva ili tri meseca ranije, pritisak se seli sa luke i transporta na skladišta, kapital i upravljanje zalihama. Kada frontloading splasne, rizik se može okrenuti: kompanija koja je previše napunila mrežu ostaje sa skupljom robom i manjom fleksibilnošću.

S&P Global je u julscoj analizi pokazao i drugu stranu problema: američki pomorski uvoz u junu bio je 9% viši nego godinu ranije, ali je rast tehnoloških proizvoda oslabio. Uvoz tehnologije pao je 4,9%, a potrošačke elektronike 13,2%, dok je povećana proizvodnja memorije za AI akceleratora preusmeravala resurse sa drugih elektronskih primena. Logistika tako sve više zavisi od toga koje komponente industrija smatra prioriternim, a ne samo od ukupnog obima trgovine.

NAJNOVIJI PROBLEM NISU SAMO LUKE – VEĆ MATERIJALI

S&P Global je 21. jula upozorio na promenu prirode bottlenecka (usko grlo): rizik se pomera od geografskih tačaka zastoja ka oskudnim materijalima, ograničenim komponentama i sve kraćem vremenu za odlučivanje. Poremećaji na Bliskom istoku posebno su pogodili petrohemiju, dok su proizvođači istovremeno morali da traže alternativne izvore aluminijuma, đubriva i specijalnih materijala.

Podatak je posebno ilustrativan za petrohemiju: S&P Global navodi da su u aprilu 2026. uvozi nafte u Kinu, Japan, Singapur i Tajvan pali na 73% nivoa pre konflikta, dok su pošiljke propilen-polimera bile na 80,9%. Kod etilen-glikola nivo je bio 97,9%, dok je uvoz sirovog aluminijuma porastao jer su kupci tražili izvore izvan Bliskog istoka. To pokazuje da se zamena dobavljača ne može jednako lako izvesti za svaki materijal.

Foto: iStock

Za industrijske kompanije to je mnogo važnije od opšte priče o „resilient supply chainu“. Ako je problem kontejnerski kapacitet, moguće je promeniti prevoznika ili rutu. Ako je problem specifična sirovina ili komponenta, logistika sama ne može da reši nestašicu. Tada se supply chain strategija pretvara u pitanje dizajna proizvoda, alternativnih materijala, ugovora sa dobavljačima i nivoa tehničke standardizacije.

I upravo zato se u 2026. sve više govori o vremenu za odlučivanje. Kada kompanija ima nekoliko dana da proceni da li će materijal biti dostupan narednog meseca, tradicionalni mesečni ciklus planiranja postaje previše spor. Podaci moraju biti dostupni ranije, a scenariji pripremljeni pre nego što problem stigne do fabrike.

Datum: 31.08.2026

Medij: Industrija

Rubrika: Bez naslova

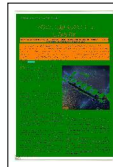
Autori: Stevan Jović

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: NOVA GENERACIJA LOGISTIKE

Napomena:

Površina: 2801

Strana:

TRANSPORT I LOGISTIKA

KAPACITET SE VRAĆA U CENTAR LOGISTIČKE STRATEGIJE

Logistics Managers' Index za jun 2026. dostigao je 71,1, u odnosu na 69,5 u maju, prvi rezultat iznad 70 od marta 2022. godine. Inventory Levels porasli su za 5,7 poena, Warehousing Utilization za 6,5, a Transportation Utilization za 5,2. Istovremeno je Warehousing Capacity ostao u kontrakciji. Sistem je, dakle, aktivniji, ali raspolaže sa manje komotnog kapaciteta.

To je važna razlika u odnosu na klasičan model optimizacije. Ako kompanija čeka da se potreba za dodatnim kapacitetom pojavi, može biti kasno. Kapacitet mora da bude ugovoren, rezervisan ili fizički izgrađen unapred. Zbog toga logistički prostor postaje strateška imovina.

CBRE-ov European Logistics Occupier Survey 2026, objavljen 22. jula na osnovu 109 velikih korisnika sa ukupnim portfoliom od 90 do 100 miliona kvadratnih metara, pokazuje da se planovi za širenje evropskih logističkih portfolija ponovo povećavaju. Istovremeno, dostupnost električne energije postaje sve važniji kriterijum. Više od 44% korisnika navodi je među glavnim faktorima pri izboru objekta – više nego dvostruko veći udeo nego pre četiri godine.

Ovo je tačka u kojoj logistika direktno ulazi u industrijsku energetsku strategiju. Automatizovana skladišta, robotika, punjenje električnih vozila i digitalna infrastruktura povećavaju zahtev za pouzdanim napajanjem. Lokacija više nije samo pitanje kilometara do luke ili autoputa; ona je pitanje toga da li mreža može da podrži tehnologiju koju će objekat koristiti za pet ili deset godina.

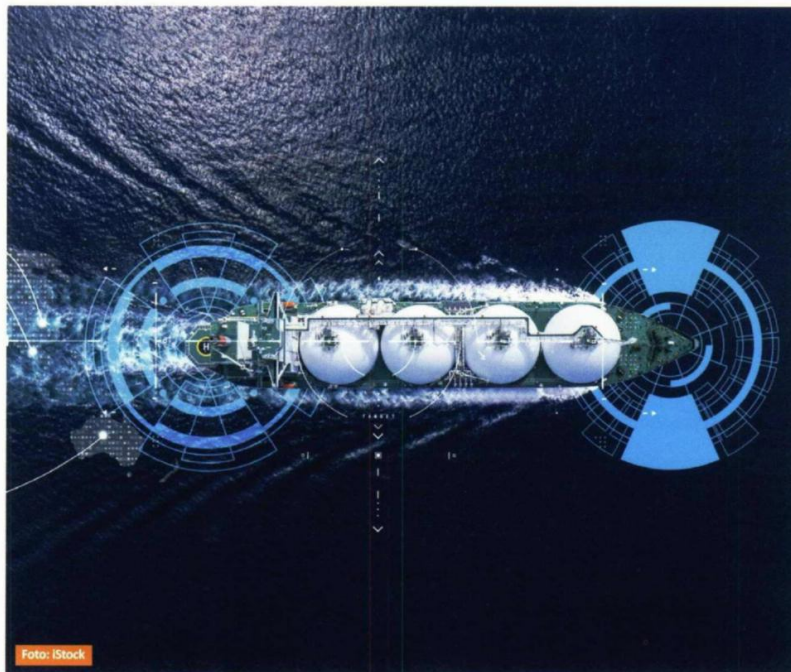

Foto: iStock

3PL VIŠE NIJE SAMO OUTSOURCING

Inbound Logistics u svom 3PL (Third-Party Logistics – eksterni pružalac logističkih usluga koji za klijenta obavlja transport, skladištenje i druge logističke aktivnosti) Perspectives 2026 istraživanju beleži da korisnici od logističkih partnera sve više očekuju kontinuitet i sposobnost da preuzmu deo rizika. To se uklapa sa podacima tržišta: kada su kapaciteti promenljivi, kompanija ne kupuje samo transportnu uslugu, već pristup mreži skladišta, prevoznika i alternativnih ruta.

Maerskov julski pregled dodatno pokazuje koliko je end-to-end visibility (potpuna vidljivost lanca snabdevanja) postala važna.

Skoro 70% anketiranih severnoameričkih rukovodilaca navelo je vidljivost celog lanca kao oblast u kojoj očekuju AI i automatizaciju od logističkih partnera, dok samo 5% kompanija sopstvenu internu AI spremnost smatra naprednom. Jaz između očekivanja i sposobnosti postaje poslovna prilika za 3PL.

To objašnjava i zašto se veliki logistički operateri šire dublje u fulfillment. DC Velocity je u julu objavio da Maersk ulaže 100 miliona dolara u novi fulfillment centar (centar za obradu i isporuku narudžbina) od 617.000 kvadratnih stopa u Massachusettsu, sa kapacitetom do 330.000 jedinica dnevno u vrhuncu rada. Objekat treba da počne sa radom krajem avgusta. To nije samo ulaganje u kvadrate: cilj je da se zalihe približe kupcima i da se mreža brže prilagođava promenama potražnje.

AUTOMATIZACIJA: OD ROBOTA KA KOORDINACIJI

Gartner je u maju 2026. izdvojio tri

Foto: iStock

Datum: 31.08.2026

Medij: Industrija

Rubrika: Bez naslova

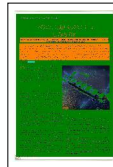
Autori: Stevan Jović

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: NOVA GENERACIJA LOGISTIKE

Napomena:

Površina: 2801

Strana:

TRANSPORT I LOGISTIKA

temelja „autonomous-ready“ supply chaina: autonomne operacije, inteligenciju koja povezuje podatke i radnu snagu pripremljenu za saradnju sa inteligentnim sistemima. Ali Gartnerovo istraživanje objavljeno 6. maja pokazuje da je većina kompanija još daleko od potpune transformacije: samo 17% organizacija ide ka neposrednoj promeni procesa i radnih tokova, dok 83% AI uvodi inkrementalno.

Zato najzanimljivija automatizacija nije nužno humanoid. U skladištu najveća vrednost nastaje kada AMR (Autonomous Mobile Robot – autonomni mobilni robot) roboti, sistemi za komisioniranje, viljuškari, sorteri i WMS (Warehouse Management System – sistem za upravljanje skladištem) rade kao jedna celina. Pojedinačni uređaj može biti veoma efikasan, ali ukupna logistika ostaje spora ako softver ne može da promeni prioritete kada se promeni opterećenje.

U avgustu je objavljen novi preprint o robot swarm intralogistici. Rad na arXiv-u od 5. avgusta opisuje sistem u kojem IoT oznaka na samom nosaču robe emituje informaciju o hitnosti, a decentralizovani roboti biraju zadatak uzimajući u obzir hitnost i udaljenost. U fizičkim testovima prioriteto usluženi urgentni artikli porasli su sa 0,41 na 0,64, dok je u većim simulacijama P95 (vreme u kojem se izvrši 95% svih zadataka u sistemu; koristi se kao pokazatelj brzine odziva) latencija pala 5,2–11,8%. To je primer mnogo konkretnije „inteligentne logistike“: odluka se približava samom artiklu, umesto da sve prioritete određuje centralni planer.

Humanoidni roboti ostaju važna razvojna tema, ali profesionalni fokus treba da bude na ekonomiji i kontroli procesa. Robotika dobija vrednost kada smanjuje vreme ciklusa, povećava iskorišćenost prostora ili omogućava rad u uslovima gde je ljudski rad teško dostupan. Broj robota sam po sebi nije pokazatelj zrelosti logistike.

DIGITAL PRODUCT PASSPORT: OD POLITIKE KA TEHNIČKOM SISTEMU

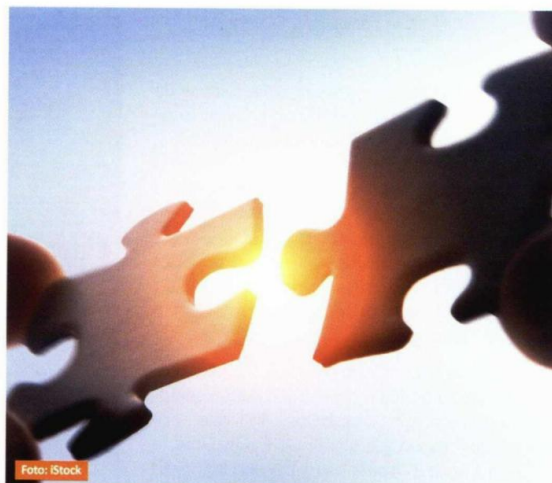
Evropska unija je 14. jula 2026. usvojila Implementing Decision (EU) 2026/1736 o harmonizovanim standardima za Digital Product Passport. Standardi obuhvataju protokole razmene podataka, jedinstvene identifikatore, nosače podataka, čuvanje i arhiviranje, API-je (Application Programming Interface – interfejs za razmenu podataka između softverskih sistema) i interoperabilnost sistema. Time se DPP (Digital Product Passport – digitalni pasoš proizvoda, koji sadrži informacije o poreklu, sastavu, održivosti i životnom ciklusu proizvoda) pomera iz regulatorne vizije ka tehničkoj infrastrukturi.

Za logistiku je posledica velika. Fizički proizvod dobija digitalni sloj koji treba da bude čitljiv kroz više organizacija. To znači da vidljivost više nije samo „gde se roba nalazi“, već i „koji potvrđeni podaci o toj robi mogu da budu dostupni u ovoj tački lanca“. U budućnosti to može uticati na prijem robe, usklađenost, servis, povratnu logistiku i reciklažu.

Regulatorni pritisak već menja način rada kompanija. Sve više proizvođača mora da dokumentuje poreklo, materijale i tokove dobavljača. To je razlog zbog kojeg se digitalni alati za supply-chain compliance šire: podaci koji su ranije bili administrativna evidencija postaju operativna komponenta lanca.

SAJBER RIZIK POSTAJE FIZIČKI RIZIK

ENISA je 10. i 11. juna sprovela Cyber Europe 2026, sa oko 5.000 učesnika i scenarijem koji je simulirao napade na železničke i pomorske mreže. Poruka vežbe je važna za logistiku: kada su transportni sistemi digitalno povezani, napad na informacionu infrastrukturu može da poremeti fizički tok robe.

World Economic Forum u Global Cybersecurity Outlooku 2026 navodi da 65% velikih kompanija smatra ranjivosti trećih strana i supply chaina najvećim izazovom za sajber otpornost. Iako 66% organizacija procenjuje bezbednosnu zrelost dobavljača, samo 27% sprovodi simulacije incidenata ili vežbe oporavka, a samo 33% sveobuhvatno mapira svoje supply-chain ekosisteme.

To znači da logistička vidljivost mora da dobije novu dimenziju. Kompanija mora da zna ne samo gde je pošiljka, već i od kojih digitalnih sistema zavisi njena sposobnost da je primi, obradi i pošalje. WMS, TMS (Transportation Management System – sistem za upravljanje transportom), sistemi terminala, platforme za praćenje i eksterni IT servisi postaju deo iste kritične infrastrukture.

U avgustu je objavljen novi preprint o bezbednosti agentički AI sistema koji upozorava da kod autonomnih agenata bezbednost ne može da se proverava samo po pojedinačnoj akciji. Potrebno je pratiti čitav tok odluka, identitet, privilegije, komunikaciju između agenata i poreklo modela i podataka. Za logistiku koja počinje da koristi AI agente za planiranje ili izvršavanje operacija, to otvara novo pitanje: ko kontroliše sistem kada niz pojedinačno dozvoljenih odluka zajedno dovede do neželjenog ishoda?

KLIMA I INFRASTRUKTURA ULAZE U ISTI RAČUN

Avgust 2026. donosi i primer koji je posebno važan za evropsku logistiku. Reuters je 7. avgusta izvestio da su ekstremne temperature i suša snizile nivoe vode na Rajni, jednom od ključnih evropskih unutrašnjih plovnih puteva. Oko 285 miliona tona tereta godišnje kreće se Rajnom, a pojedine usluge su morale da budu obustavljene ili da rade sa manjim teretom, povećavajući troškove.

Ovaj slučaj pokazuje zašto održivost više nije odvojena od logističke otpornosti. Klimatski rizik postaje operativni rizik: nizak vodostaj smanjuje nosivost, produžava vreme transporta i povećava pritisak na železnice i drumski saobraćaj. Ako se takvi događaji češće ponavljaju, kompanije će morati da u scenarijsko planiranje uključe i fizičke posledice klimatskih promena.

Za evropsku industriju to znači da multimodalnost postaje važnija. Nije dovoljno imati ugovor sa baržom; potrebno je znati koliko brzo roba može da pređe na železnice ili drum ako vodni put izgubi kapacitet. Isto važi za luke, planinske prevoje, kanale i energetske koridore. Fizička otpornost mreže postaje kombinacija više modova transporta, a ne samo izbor jednog optimalnog pravca.

Datum: 31.08.2026

Medij: Industrija

Rubrika: Bez naslova

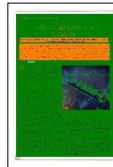
Autori: Stevan Jović

Teme: Nafta i naftni derivati

Naslov: NOVA GENERACIJA LOGISTIKE

Napomena:

Površina: 2801

Strana:

TRANSPORT I LOGISTIKA

ŠTA 2026. MENJA U EKONOMICI LOGISTIKE

Kada se svi ovi podaci stave zajedno, vidi se da se logistička ekonomika pomera od minimizovanja troška ka optimizaciji odnosa između troška, vremena i rizika. Frontloading (rano povlačenje robe i povećanje zaliha pre očekivanih poremećaja ili poskupljenja) može smanjiti tarifni rizik, ali povećava trošak zaliha. Dodatni dobavljač smanjuje rizik nestašice, ali može povećati nabavnu cenu. Rezervisan skladišni kapacitet košta i kada nije iskorišćen, ali može sprečiti zastoj proizvodnje.

Zbog toga će logistički menadžeri sve više morati da rade sa finansijskim i proizvodnim sektorom, a ne samo sa transportom. KPI više neće biti samo cena po jedinici ili OTIF (On Time In Full – pokazatelj uspešnosti isporuke koji meri da li je roba isporučena na vreme i u ugovorenoj količini). Biće važni i vreme oporavka, koncentracija dobavljača, zavisnost od pojedinačne luke, raspoloživost energije, digitalna zavisnost i cena promene rute.

Najnoviji podaci pokazuju i da logističke kompanije koriste volatilitnost za proširenje usluga. DHL je početkom avgusta prijavio prihod od 22,4 milijarde evra u drugom kvartalu, 13% više međugodišnje, uz snažne količine u Expressu i ograničen kapacitet vazdušnog transporta. Kompanija je zadržala prognozu za 2026. To je još jedan znak da poremećaji ne stvaraju samo troškove: oni menjaju i tržište logističkih usluga, jer kompanije plaćaju veću vrednost za kapacitet, brzinu i fleksibilnost.

Još jedan signal promene geografije tokova dolazi iz Indije. S&P Global je 24. jula zabeležio snažan rast izvozne tražnje sa indijskog tržišta ka SAD i Evropi, zbog čega su broderske kompanije uvodile dodatne plovidbe kako bi uhvatile rast booking-a. Na linijama ka američkoj istočnoj obali i severnoj Evropi rast potražnje već je počeo da steže kapacitet i podiže vozarine. To pokazuje da se logistička mreža ne menja samo pod uticajem krize: novi proizvodni i izvozni centri mogu u kratkom roku promeniti raspored globalnog kapaciteta.

Najnoviji podaci iz maja, juna, jula i prvih dana avgusta 2026. pokazuju da se globalna logistika ne kreće ka jednom novom modelu, već ka sposobnosti da brzo menja modele.

U isto vreme, tehnologija prelazi iz demonstracije u operativno povezivanje. Gartnerovi podaci pokazuju da je većina kompanija još u inkrementalnoj fazi AI transformacije, dok novi avgustovski radovi pokazuju da se istraživači već bave decentralizovanim robotskim sistemima koji sami razumeju prioritet artikla. To je važniji smer od trke za najatraktivnijim robotom: inteligencija se seli u samu mrežu.

Za industrijske kompanije najvažnija poruka je zato jednostavna, ali zahtevna: logistiku treba projektovati tako da može da promeni odluku pre nego što problem postane zastoj. To zahteva alternativne izvore, vidljivost, fleksibilne kapacitete, interoperabilne podatke, energetska sigurnost, sajber otpornost i automatizaciju koja može da se prilagodi.

Buduća konkurentska prednost neće nužno pripasti kompaniji sa najjeftinijim lancem snabdevanja. Pripašće onoj koja može najbrže da promeni rutu, dobavljača, nivo zaliha, skladišni režim ili način izvršavanja operacije, i da to uradi uz kontrolisan trošak. To je suštinska promena logistike 2026. godine: otpornost više nije plan B. Ona postaje deo osnovnog dizajna poslovanja.

ISTRAŽIVAČKA BAZA – AKTUELNI IZVORI

- Gartner, maj–jun 2026 – autonomous-ready supply chain, AI operating model transformation i Global Supply Chain Top 25.
- CSCMP/Kearney, 16. jun 2026 – State of Logistics Report 2026.
- Logistics Managers' Index, jul 2026 – June 2026 LMI.
- McKinsey, jun 2026 – Economic Conditions Outlook i analize distribucije/materijala.
- KPMG, jun 2026 – Global Navigator: North America trade and supply-chain resilience.
- Deloitte, jun 2026 – Asia Pacific Tax & Tariff Complexity Survey.
- Maersk, 29. jun 2026 – North America Market Update.
- S&P Global, jun–jul 2026 – US shipping, trade and Q3 supply-chain outlook.
- SupplyChainBrain/Xeneta, jul 2026 – raniji početak peak seasona.
- S&P Global, 21. jul 2026 – Q3 2026 Corporate Strategy Outlook: scarce materials and compressed decision time.
- Inbound Logistics, jul 2026 – 3PL Perspectives 2026.
- DC Velocity, jul 2026 – Maersk fulfillment hub and warehouse automation.
- EUR-Lex, 14. jul 2026 – Implementing Decision (EU) 2026/1736, harmonised DPP standards.
- ENISA, jun 2026 – Cyber Europe 2026.
- World Economic Forum – Global Cybersecurity Outlook 2026.
- CBRE, 22. jul 2026 – European Logistics Occupier Survey 2026.
- Reuters, 7. avgust 2026 – early US container-import surge winding down.
- Reuters, 7. avgust 2026 – Rhine low water and European logistics disruption.
- Reuters, 5. avgust 2026 – DHL Q2 2026 logistics performance.
- ArXiv, 5. avgust 2026 – urgency-aware robot swarm intralogistics using smart IoT tags.
- ArXiv, 3. avgust 2026 – security of agentic AI systems and trajectory assurance.

Vreme: 02.09.2026 11:47

Medij: novaekonomija.rs

Link: <https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/za-expo-prosle-godine-dato-skoro-800-miliona-evra-uvadeni->

Autori: Redakcija

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Naslov: Za EXPO prošle godine dato skoro 800 miliona evra: Uvedeni novi troškovi bez objašnjenja

6132

Da je specijalizovana izložba EXPO 2027 trenutno najznačajniji projekat aktuelne vlasti, još jednom se može videti iz Završnog računa republičkog budžeta za prošlu, 2025. godinu. Kako se u ovom dokumentu vidi, ne samo da je na ovaj projekat prošle godine utrošeno gotovo 800 miliona evra, već su se i menjali planirani iznosi, uveden je novi [...]

Da je specijalizovana izložba EXPO 2027 trenutno najznačajniji projekat aktuelne vlasti, još jednom se može videti iz Završnog računa republičkog budžeta za prošlu, 2025. godinu. Kako se u ovom dokumentu vidi, ne samo da je na ovaj projekat prošle godine utrošeno gotovo 800 miliona evra, već su se i menjali planirani iznosi, uveden je novi program finansiranja, a sve to je rezultiralo velikom potrošnjom. Da je specijalizovana izložba EXPO 2027 trenutno najznačajniji projekat aktuelne vlasti, još jednom se može videti iz Završnog računa republičkog budžeta za prošlu, 2025. godinu. Kako se u ovom dokumentu vidi, ne samo da je na ovaj projekat prošle godine utrošeno gotovo 800 miliona evra, već su se i menjali planirani iznosi, uveden je novi program finansiranja, a sve to je rezultiralo velikom potrošnjom. Poslanici Skupštine Srbije usvojili su Predlog zakona o završnom računu za 2025. godinu. U ovom dokumentu, na gotovo 800 strana, detaljno je prikazano, između ostalog, na šta su državne institucije trošile novac tokom prošle godine. Naravno, na više mesta u završnom računu pominje se EXPO 2027, projekat za koji je već poznato da će građane Srbije mnogo koštati. Krenimo redom. Među troškovima Generalnog sekretarijata Vlade nalazi se stavka "podrška realizaciji EXPO Beograd 2027". Tu je, na ime usluga po ugovoru utrošeno tačno 406.504.845 dinara, odnosno oko 3,5 miliona evra. Zapravo, inicijalno je, budžetom za prošlu godinu, bila planirana potrošnja od oko 150 miliona dinara, ali je tokom godine, ona povećana na oko 407 miliona dinara. 406.504.845 dinara Najviše novca za EXPO otišlo je sa računa Ministarstva finansija. Pre svega, treba napomenuti da je tokom prošle godine, uveden potpuno novi program za finansiranje ovog projekta, koji nije bio predviđen budžetom za 2025. U pitanju je projektovanje i izgradnja objekata u zonama B i E. Tako je procenjeno da će za ovu namenu u 2025. biti potrošeno tačno 22.314.606.349, odnosno oko 190 miliona evra. Ministarstva finansija Toliko je, u dinar, i potrošeno. Toliko je, u dinar, i potrošeno. Sledeća stavka na računu Ministarstva finansija su zgrade i građevinski objekti, takođe za EXPO. Na njih je, tokom prošle godine, potrošeno 43.691.286.308 dinara, odnosno oko 372 miliona evra. 43.691.286.308 dinara Ministarstvo finansija je takođe za podršku realizaciji izložbe EXPO prošle godine dodelilo i 22.087.000.000 dinara (188 miliona evra), pretežno kroz subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama, što takođe nije bilo planirano inicijalnim budžetom. 22.087.000.000 dinara I na računu Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture bilo je izdvajanja za EXPO. Konkretno, tokom 2025. je za građevinske radove zarad realizacije ove izložbe izdvojeno 1.382.159.249 dinara, odnosno skoro 12 miliona evra. Inače, za ovu namenu prvobitno je budžetom bilo opredeljeno 400 miliona dinara, ali je iznos tokom godine povećan za čitavu milijardu. 1.382.159.249 dinara Sledi Ministarstvo rudarstva i energetike, koje je za subvencije preduzećima za EXPO dalo 3.155.806.539 dinara, odnosno gotovo 27 miliona evra. I ovde su planirana sredstva povećana, sa inicijalno namenjenih dve milijarde dinara. 3.155.806.539 dinara Kada se saberu ove stavke, vidi se da je za EXPO tokom 2025. godine utrošeno ukupno 93 milijarde dinara, odnosno nešto manje od 800 miliona evra. Ovo se odnosi samo na one stavke koje su eksplicitno označene kao troškovi za EXPO. 93 milijarde dinara 800 miliona evra Ipak, nisu sva sredstva koja su tokom godine bila opredeljena za EXPO na kraju i potrošena. Primera radi, Ministarstvo privrede nije dalo ni dinar za podršku realizaciji ovog projekta, jer kako se navodi, "nije bilo zahteva na osnovu kojih bi se sprovele aktivnosti za realizaciju navedenog projekta". A tokom prošle godine održana je EXPO izložba u Osaki, u Japanu. Na ovoj izložbi učestvovala je i Srbija. Kako se može videti na računu Ministarstva unutrašnje i spoljne trgovine, za učešće na ovoj manifestaciji, ovo ministarstvo izdvojilo je prošle godine oko 516 miliona dinara, odnosno oko 4,4 miliona evra. Fiskalni savet smatra da se, kod završnog računa, sporne stavke odnose na netransparentnost u rashodima. netransparentnost u rashodima. Kako se navodi u Analizi predloga Zakona o završnom računu, ukupni rashodi u 2025. bili su za 88 milijardi dinara manji od plana, ali se upravo tu kriju brojne i velike promene u strukturi potrošnje. Tako su smanjeni rashodi kamata, a kasnilo se i sa realizacijom programa u sistemu obrazovanja usled "društveno-političkih potresa". "Međutim, preostala odstupanja velikim delom odražavaju promene u konkretnim politikama i projektima koje Završni račun nedovoljno objašnjava. A upravo tu, problem iz analitičkog ugla, je to što Vlada koristi tekuću apropijaciju kao reper za obrazlaganje odstupanja, a ne budžet koji je odobrila Narodna skupština. Kako se tekuća apropijacija menja tokom godine, uključujući preraspodele koje ne prolaze skupštinsku proceduru, ona predstavlja svojevrsnu 'pokretnu metu' koja prikriva stvarne razmere odstupanja od plana", navodi se u analizi Fiskalnog saveta. To nije, naglašava Savet, samo formalni nedostatak, jer ostavlja nerazjašnjenim velike promene u konkretnim javnim politikama i projektima. Primera je mnogo, a jedan od njih upravo je EXPO. Konkretno, u pitanju je novi, budžetom nepredviđeni program projektovanja i izgradnje u zonama B i E, na kome je realizovano oko 22 milijarde dinara.

Vreme: 02.09.2026 11:47

Medij: novaekonomija.rs

Link: <https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/za-expo-prosle-godine-dato-skoro-800-miliona-evra-uvadeni->

Autori: Redakcija

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Naslov: Za EXPO prošle godine dato skoro 800 miliona evra: Uvedeni novi troškovi bez objašnjenja

"Ovako velike promene zahtevaju jasno objašnjenje šta se tokom godine promenilo i zašto je bilo potrebno više sredstava nego što je Skupština odobrila", naglašavaju iz Fiskalnog saveta. zahtevaju jasno objašnjenje Država učenila umetnike: Ili radite za Expo ili nema novca iz budžeta - svi drugi javni konkursi su ukinuti

Datum: 03.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika: Bez naslova

Autori: Piše Zoran Panović programski direktor Demostata

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Napomena:

Površina: 2119

Naslov: KAKVE VEZE IMAJU KONCERT DINA MERLINA I SMRT RATKA MLADIĆA?

Strana: 26,27,28,29

N | ANALIZA POLITIKA

OD DŽIMIJA STANIĆA DO DŽIMIJA BARKE

KAKVE VEZE IMAJU KONCERT DINA MERLINA I SMRT RATKA MLADIĆA?

Odnosi u takozvanom Regionu su u paralelnim dimenzijama. Privreda, estrada, turizam i kriminal umeju da funkcionišu dobro i paralelno sa netrpeljivim i sakralizovanim ratnim i nacionalističkim narativima. Ali ponekad stvarnosti moraju da se sudare. Na primer koncert Dina Merlina u Srbiji i atmosfera oko smrti i sahrane Ratka Mladića

Piše Zoran
Panović
programski
direktor
Demostata

„Medeni mjesec“ je hrvatski (tada i jugoslovenski) film iz 1983. godine u režiji Nikole Babića. Adaptacija romana „Marko na mukama“ Zvonimira Majdaka. Glavni junak je Marko Bilogara (glumi ga Slobodan Milovanović), seoski švaler koga u hrvatskoj provinciji ošakuje za grebačka top riba – Vanda.

Ona ga dovodi u Zagreb kao svog ljubavnika i ubacuje ga u džetsetersko purgersko društvo, dekadentno, kriminogeno i promiskuitetno. Povezano sa politikom i udbašima. Marko Bilogara postaje seksualni predator među Vandinim frendicama koje su uglavnom „imućne privatne poduzetnice“ (što je moglo u poznoj fazi YU socijalizma), u vezi s murijom i komunističkim glavonjama.

I kao što se u srpskom filmu „Sok od šljiv“ (1981) Branka Baletića (o kome sam detaljnije pisao u jednom od ne-

davnih brojeva Nedeljnika) dalo naslutiti ono – „dogodio se narod“ – kako je književnik Milovan Vitezović na mitingu na beogradskom Ušću 1988. okarakterisao prvu „antibirokratsku revoluciju“ koju je poveo Slobodan Milošević, u „Medenom mjesecu“ je famozna „hrvatska šutnja“ (fenomen mimikrije i prividne političke apatije nakon maspokovske galame) prisutna kao teška omorina.

Film je intuitivno nagovestio dolazak tuđmanizma i „svetonazora“ koje je ova forma vlasti donela, dok je svojim tretiranjem privatluka najavio i tajkunsku sudbinu Hrvatske.

To vreme od Titove smrti 1980. do 1986, najkasnije 1987, bilo je i pomalo „liberalnije“, povišeno kreativno, ali i potmulo, podmuklo koliko i naivno, u kome se suštinski rešavala sudbina jedne zemlje. I gde su se htonske sile nacionalizma komešale. S povremenim gejzirskim najavama potonjih erupcija

U „Medenom mjesecu“ su i koreni konteksta na kome se bazira do sada neprevaziđena hrvatska TV novela „Vila Marija“ iz dvehiljaditih godina u kojoj Žarko Radić glumi tajkuna Tomu Juraka. I to tako uverljivo da vam se učini da nikad nije bio komandant Bošku Buhi u istoimenom filmu u kome je Oliver Dragojević otpjevao jednu od svojih najlepših pesama, tako mučki prečutanu (izuzev kolumne Miljenka Jergovića) u danima nacionalne žalosti u Hrvatskoj povodom njegove smrti.

„Vila Marija“ je, ko hoće tako da je posmatra, i metafora Todorićevog „Agrokora“ i celog tog konteksta.

„Medeni mjesec“ je za to vreme samoupravnog socijalizma imao prilično eksplicitne erotske scene. Film sam prvi put gledao u bioskopu „Partizan“ u Titovom Užicu te 1983. i sećam se da se u gradu na Đetinji, za tih nekoliko dana prikazivanja, film proćuo po tim softcore scenama, a ne kao lucidna anatomija YU krize. Tadašnja kritika je većinski popljuvala film.

Davno sam radio intervju sa režiserom Lordanom Zafranovićem i negde smo se

Datum: 03.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika: Bez naslova

Autori: Piše Zoran Panović programski direktor Demostata

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Napomena:

Površina: 2119

Naslov: KAKVE VEZE IMAJU KONCERT DINA MERLINA I SMRT RATKA MLADIĆA?

Strana: 26,27,28,29

dotakli čuvenog glumca Zvonka Lepetića. Zafranović je imao jako visoko mišljenje o njemu, a kad bi mu ponudio neku „neideološku“ ulogu, Zvonko mu je u šali govorio – „ma pusti to, Lordane, daj mi nekog ustašu ili četnika“. Toga se naigrao, kao što mu je jedna od najboljih ideoloških uloga ona informbirovca Đura Čvorovića u „Balkankom špijunu“.

U „Medenom mjesecu“ Zvonko Lepetić glumi uticajnog Džeka koji dobro zna Vandu. Kad ga ona u jednoj sceni uhvati energično za muda (preko pantalona), on je pita da li je uopšte svesna koliko se dnevno izdvaja para za Kosovo. A tada se pričalo kod „obaveštenih“ da savezna država dnevno izdvaja jedan milion dolara za Kosovo!

Na „Medeni mjesec“ me je podsetila vest od pre neki dan da je u 98. godini života preminuo hrvatski i jugoslovenski muzičar Stjepan Džimi Stanić. Pevao je, svirao gitaru i kontrabas. Nije dobio nadimak po svom velikom hitu „Kauboj Džimi“, već je tu pesmu dobio upravo zbog svog nadimka Džimi. Ovaj realni hrvatski Džimi uz imaginarnog srpskog Džimija Barku najpoznatiji je Džimi u istoriji jedne države koje više

Možda će se na nekom festivalu jednom napraviti retrospektiva filmova i serija koji su svesno ili nesvesno (intuitivno) predvideli ono što će se dogoditi. „Medeni mjesec“ bi u takvoj retrospektivi u ždanovljevskej kulturnoj Srbiji možda bio proglašen za „ustaški“ film. Iako ima srpskih glumaca u njemu uključujući i Ljubišu Samardžića

nema. Pravo ime Džimija Barke je Janko Bugarški. On je mladi sezonski radnik iz Svilajнца koji ostaje bez posla i kreće putem neizvesne pevačke karijere. Ova uloga je proslavila Dragana Nikolića u klasiku „crnog talasa“ – filmu „Kad budem mrtav i beo“ (1967) u režiji Živojina Žike Pavlovića. Danas od „džimija“ ima samo uzrečica „krimi – džimi“.

Malo ko zna da je pesma „Jutro će promijeniti sve“, koju su izveli i sarajevski Indeksi na festivalu Opatija '68, pesma Džimija Stanića. Njegov veliki hit je

i purgerska lascivno-zajebantska pesma „Dimnjačar“ (Bila jednom jedna gospa Jela, svoju peč je popraviti htjela, kad primjeti da joj peč je stara, ona odmah zove dimnjačara).

Uz „Dimnjačara“ ili „Odžaćara grla“ – negro bombona koje proizvodi fabrika „Pionir“ iz Subotice i Dimnjačara iz kulturne partizanske serije „Kapelski kresovi“ (1975) u produkciji TV Zagreb (Dimnjačar je nadimak partizana iz Gorskog Kotara Andra Grgurića od koga je Boris Dvornik napravio kulturni lik), ovaj „Dimnjačar“ Džimija Stanića bio je jedan od tri najpopularnija u SFRJ.

U „Medenom mjesecu“ se u nekom zagrebačkim ugostiteljskom objektu pojavljuje i Džimi Stanić (sa svojom Barbarom), peva i svira kontrabas. Uporno mu naručuju iznova i iznova „Dimnjačara“. Svako ko ima kafansko iskustvo zna kako je kad se neko od gostiju (ili više njih) navrže na muziku sa uzastopnim naručivanjem jedne te iste pesme iz raznih motiva – od ljubavnih, preko političkih, do čistog izivljavanja. Uostalom, pogledajte kako u filmu Aci Lukasu besomučno naručuju njegovog „Lopova“ i

Datum: 03.09.2026

Medij: Nedeljnik

Rubrika: Bez naslova

Autori: Piše Zoran Panović programski direktor Demostata

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Napomena:

Površina: 2119

Naslov: KAKVE VEZE IMAJU KONCERT DINA MERLINA I SMRT RATKA MLADIĆA?

Strana: 26,27,28,29

N | ANALIZA POLITIKA

prepoznaju se u toj pesmi.

Dakle, dimnjačar koji „mlad ili star svakoj peći zna naći kvar“. Kako pevaju Džimi i Barbara. E, u jednom trenutku se neko konačno pobunio, da ovo sa „Dimnjačarem“ nema smisla jer je čovek u drugom separeu (s indikativnom bradom) već odavno naručio (usred Zagreba, zamislite) „Oj, Moravo, moje selo ravno“. I te 1983. ta scena je bila prilično provokativna. Iako „Oj, Moravo, moje selo ravno“ nije imala status pesme zbog koje se moglo otići u zatvor kao za pevanje „Oj vojvodo Sindeliću“ ili „Ustani bane (Jelačiću)“.

To vreme od Titove smrti 1980. do 1986, najkasnije 1987, bilo je i pomalo „liberalnije“, povišeno kreativno, ali i potmulo, podmuklo koliko i naivno, u kome se suštinski rešavala sudbina jedne zemlje. I gde su se htoske sile nacionalizma komešale. S povremenim gejzirskim najavama potonjih erupcija. Nekoga trezvenog ko je umeo da čita znakove, pa i ove u „Medenom mjesecu“, mogla je da uhvati samo zebnja.

Možda će se na nekom festivalu jednom napraviti retrospektiva filmova i serija koji su svesno ili nesvesno (intuitivno) predvideli ono što će se dogoditi. „Medeni mjesec“ bi u takvoj retrospektivi u ždanovljevskej kulturnoj Srbiji možda bio proglašen za „ustaški“ film. Iako ima srpskih glumaca u njemu uključujući i Ljubišu Samardžića.

„Niški filmski festival“ iza koga stoji Udruženje filmskih glumaca Srbije, režim je okarakterisao kao „blokaderski“ festival, na kome se u vreme dok Tompson ima koncert u Vukovaru pušta neki film „ustaške produkcije“. A sponzor nerezimskog festivala (jer postoji i režimski shodno fenomenu nekadašnjeg „pristinskog korzoa“ primenjenog u današnjoj podeljenoj Srbiji) jeste „Grand kafa“ – za koju režimski mediji podsećaju da je brend koji posluje u okviru „Atlantic Grupa“ – kompanije sa sedištem u Zagrebu.

Inače, i brend „Smoki“ je valjda u vlasništvu „Atlantic Grupa“. Iako je „Smoki“ izvorno srpski proizvod (nastao 1972. godine u Beogradu kao prvi flips na prostoru Jugoistočne Evrope) i brend beogradske fabrike „Štark“ (nekadašnji „Soko Štark“). Srećom hrvatski „Janaf“ (Jadranski naftovod), kojim sa Krka stiže nafta, nije sponzor festivala.

Leka Bankrot je u „Više od igre“ pobedio na „Danu lažova“ sa sledećim rečima: „Gledajte, ljudi, ovu tortu. Gledajte i nagledajte se. Nećete je videti ni osetiti četiri godine. Gulićete budavu proju i otimaćete se o svako njeno parče. Lagaćete, ali ne od besa nego od nužde. A dobijaćete ne kolače nego batine. Ali, neću više, dame i gospodo, i ostala šušo, ni o torti, ni o proji, ni o batinama“

Kancelarija za kontrolu strane imovine (OFAC) Ministarstva finansija Sjedinjenih Američkih Država produžila je licencu za rad Naftne industrije Srbije (NIS), do 30. septembra, saopšteno je iz Ministarstva rudarstva i energetike. Vučićeva prolongiranja izbora počela su da liče na OFAC-ovo davanje licence NIS-u. Oktobarska izvesnost izbora u Srbiji moguće da u kalkulaciji predsednika podrazumeva i verovatnoću rešavanja pitanja NIS-a (možda već u septembru, kako Vučić očekuje). To bi bio veliki džoker za Vučićevu kampanju.

Hrvatski premijer Andrej Plenković izjavio je januara 2025. da je Hrvatska upoznata s novim režimom sankcija protiv ruskih pravnih subjekata i pojedinaca, među kojima je NIS, i istakao da Hrvatska želi ekonomsku i energetsku stabilnost Srbije. Ako to Hrvatska želi, zbog svoje firme naravno, onda istovremeno, htela ne htela, doprinosi i političkoj stabilnosti Vučićevog režima. Iako će istovremeno Srbija i Hrvatska nastaviti da igraju uloge Indije i Pakistana ovog prostora.

Odnosi u takozvanom Regionu su u paralelnim dimenzijama. Privreda, estrada, turizam i kriminal umeju da funkcionišu dobro i paralelno sa netrpeljivim i sakralizovanim ratnim i nacionalističkim narativima. Ali ponekad stvarnosti moraju da se sudare. Na primer koncert Dina Merlina u Srbiji i atmosfera oko smrti i sahrane Ratka Mladića ne mogu paralelno. Najavljeni koncert Merlina u Kraljevu je otkazan. I pre Mladićeve smrti bilo je zahteva da se on zabrani. Ipak, da Mladić nije preminuo, moguće da bi koncert ipak

bio održan. Iskusni menadžeri srpskih estradnih zvezda uvek vode računa da ne zakazuju koncerte oko godišnjice pada Vukovara. Kao što se poneko od menadžera prvo obrati udrugama branitelja, pa ako one daju befel, onda ide sve kao po loju.

Na zvaničnom plakatu za „Niški filmski festival“ pod sloganom „Više od igre“ nalazi se čuveni kadar iz istoimene kultne televizijske serije (1977) u kojoj Pavle Vuisić (Aleksandar Ćopić – Leka Bankrot) prstima pokazuje – šipak. Tada nemačkom okupatoru. Plakat simbolizuje otpor struke, ujedno i velikog dela društva u Srbiji. I još jednom je povratio u žižu javnosti čuvenu TV seriju.

Ko pokazuje „šipak“, taj zna i za „jadac“. Lekin šipak je i neka vrsta izborne poruke, kao što je i jadac – „Znam za jadac“ bio bojkotaški slogan Demokratske stranke Srbije (stare) za parlamentarne izbore 1997. godine.

Kao što je „Otpisane“ i naročito „Povratak otpisanih“ (najbolji srpski roud muvi), žanr sačuvao od ideologije, tako je poetika sačuvala „Više od igre“ od ideologije.

Ko se seća klasno svesnih Gradina koji idu da sruše izložbu o zločinima komunističke vlasti u Sovjetskom Savezu, kad se svi sećaju gradskog duha – od šnajdera, kino-operatera, učiteljice francuskog, fudbalera i boema. Ivanjica (gde je serija snimana) jeste poslužila za Gradinu, ali imaginarna Gradina je i naš – srpski Makondo.

Gradina je i Split bez mora jer ne postoje dve sličnije serije od „Više od igre“ s jedne strane, i „Velog mista“ s druge. Slobodan Stojanović i Miljenko Smoje imaju slične poetike. Oseća se u tim serijama duh epohe, iako su se u rekonstrukcijama – „pošteno“ građanstvo (ne toliko buržoasko) i domaćinska čaršija (benevolentni prema komunistima) tolerisali u ekranizaciji samo

jakim rastvorom duha sedam sekretara SKOJ-a. Režiser Zdravko Šotra je upravo na srpskom Makondou pokazao šta znači izraz „Šotrina laka ruka“ koji je metafora i mimo režije.

„Više od igre“ je nerazblažena melanholija. Samo što bi neki od onih koji su seriju gledali kao klinci, sad navijali za Gradanski, a ne za Radnički kao poznih sedamdesetih kad je emitovana premijerno. I kao što Lampas (Ljubiša Samardžić) naglašava da je Savamala teška sredina za partijski rad, kako se i dokazuje u istoimenom filmu Žike Mitrovića iz 1982. gde Lampas pokazuje šta je „klasna svest“, mnogo pre nego što je Savamala pod Vučićem došla u centar pažnje. Ni Gradina nije baš laka sredina za partijski rad. Gospodstva je i kad je prevratnička – revolucionarna. Što je veština napisati i snimiti.

Gradina je srpski Makondo i zbog toga što iz nje upravo može u Beograd

da dođe neko iz Bjelogričevih „Senki nad Balkanom“ (kao što i u imaginarni Makondo stižu iz Bogote), možda kad se radnja hronološki približi prestoničkim i gradinarskim prvim susretima sa nadolazećim fašizmom. O seriji „Više od igre“ objavljena je dostojna knjiga – „Mnogo više od igre“ (RTS, 2019, priredila Dragana Bošković, urednici Dragan Indić i Miloš Stojanović).

Leka Bankrot je u „Više od igre“ pobedio na „Danu lažova“ sa sledećim rečima: „Gledajte, ljudi, ovu tortu. Gledajte i nagedajte se. Nećete je videti ni osetiti četiri godine. Gulićete budavu proju i otimaćete se o svako njeno parče. Lagaćete, ali ne od besa nego od nužde. A dobijaćete ne kolače nego batine. Ali, neću više, dame i gospodo, i ostala šušo, ni o torti, ni o proji, ni o batinama. Ispričaću vam nešto lepo. Ljudi će se popeti na Mesec. Oni će tamo izvoditi besne gliste, a vi ćete da blenete kroz kutiju sa prozorčecom...“ Leka Bankrot je govor održao na takmičenju za „Lažova godine“ 1. aprila 1941. godine – iste one koju je čekao gospodin Goluža (Ljubiša Samardžić) u ljubavnom zanosu sa udovicom koju glumi Savina Geršak.

U filmu „Smrt gospodina Goluže“ (1982) u režiji Živka Nikolića po scenariju Branimira Šćepanovića, dovoljno pre Larsa fon Trira i Kokana Mladenovića videli smo šta je pravi „Dogvil“, šta je duh intriga, zavisti i mržnje, na koji nailazi čovek koji (ne) odluči da izvrši samoubistvo baš u toj varoši. U novogodišnjoj noći atmosfera kipti od metaforične terevenke, krvožedne raspojasanosti, i radovanja novoj 1941.

Jednom prilikom glumac Emir Hadžihafizbegović mi je ispričao priču o tremi: Kako je prvu ulogu dobio na prvoj godini fakulteta, posle samo četiri meseca studiranja, u filmu „Otac na službenom putu“ Emira Kusturice. Skoro pa ništa nije znao o filmu, ništa o setu. A prvi kadar u životu bio mu je s Pajom Vuisićem. On igra oca Muzafera.

„To se zove trema, kad sam došao na set i video Paju kako sedi u pidžami na krevetu.“ On ga u filmu budi, a malo zatim Mira Karanović unosi neku pitu. I znate kako to već ide sve do onog – „što se nisi na svojoj svadbi sjeo“. **N**

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

Rubrika Bez naslova

Autori: Aleksandra Nenadović, Filip Rudić, Katarina Pantelić

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

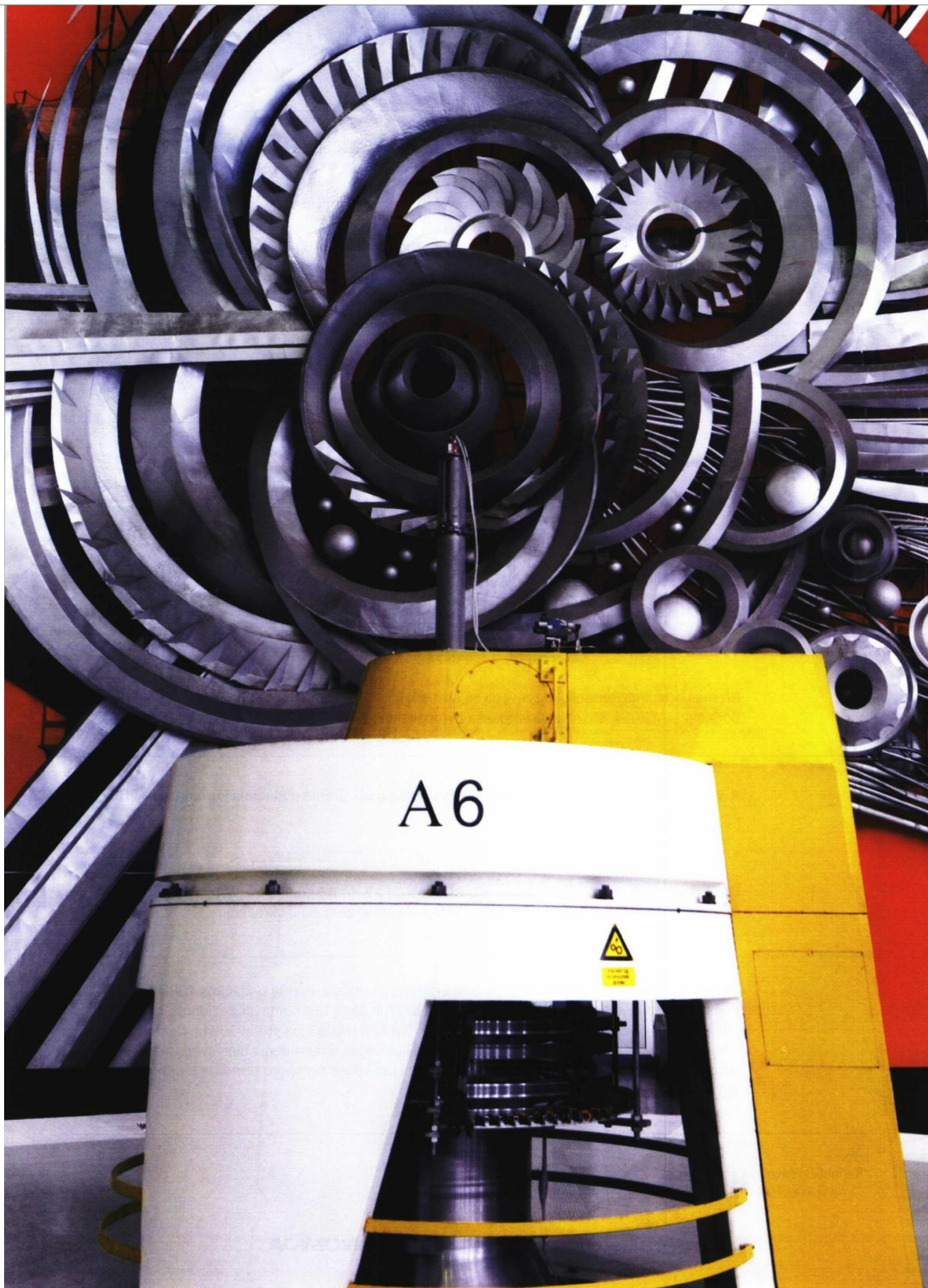
Napomena:

Površina: 3103

Naslov: PRIVREDA PRED KOLAPSOM, MINISTRI POD ŠATROM

Strana:

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

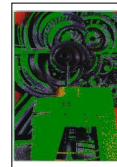
Rubrika: Bez naslova

Autori: Aleksandra Nenadović, Filip Rudić, Katarina Pantelić

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Napomena:

Površina: 3103

Naslov: PRIVREDA PRED KOLAPSOM, MINISTRI POD ŠATROM

Strana:

PRIVREDA

Aleksandra Nenadović, Filip Rudić, Katarina Pantelić
Foto: Galerija Draco® / Dušan Đorđević

Vatreno leto u Srbiji

PRIVREDA PRED KOLAPSOM, MINISTRI POD ŠATROM

Srbija se suočava sa dramatičnim ekološkim i ekonomskim potresima usled šeste uzastopne sušne godine u Banatu i istorijski niskog vodostaja Dunava, koji su ogolili višedecenijsko neulažanje u vodne sisteme i direktno ugrozili tri vitalna stuba domaće privrede

„Istorijski minimum“ – tim rečima se ovog leta opisuje vodostaj Dunava. Još od maja beleži se niska proizvodnja hidroenergije u Srbiji, dok se potrošnja, zbog vrućina, približila nivou iz zimskog perioda. Kolika je šteta po energetske sektor u Srbiji – pitanje je na koje odgovor nije jednostavan. Zna se da udar klimatskih promena na energetske sistem nije zanemarljiv: u avgustu je proizvodnja električne energije u HE Đerdap pala na oko 50 odsto planirane dnevne proizvodnje za taj mesec, što je osam procenata udela u ukupnoj proizvodnji Elektroprivrede Srbije, kako su rekli nadležni. Proizvodnja je najniža od puštanja u rad HE Đerdap 1, 1970. godine. Nedostatak vode otežava i hlađenje termoelektrana, pa je rad pojedinih

blokova u Kostolcu morao biti smanjen za trećinu, što takođe utiče i na proizvodnju termoelektrane. Iz Ministarstva rudarstva i energetike nisu do zaključenja broja odgovorili na pitanja Nove ekonomije koliko je tačno opala proizvodnja električne energije usled ovih okolnosti i koliko je budžet koštao veći uvoz nego što je eventualno bilo planirano. Ipak, može se pretpostaviti da se radi o značajnim brojkama. U Srbiji nije bilo nestašica struje, ali nedostajuća električna energija nabavlja se na tržištu, a tržišne cene su visoke upravo zato što je situacija teška u celoj regiji. Prema izjavama zvaničnika, cene megavata dostizale su i 250 i 260 evra, što stvara pritisak na državni budžet.

ŠTA PIŠE U STRATEGIJI

Prema energetske bilansu Republike Srbije za 2015. godinu, ukupna snaga velikih hidroelektrana na pragu postrojenja iznosila je 2.940 MW, a snaga malih hidroelektrana 52,5 MW, što ukupno čini oko 30 odsto ukupno instaliranih elektroenergetskih proizvodnih kapaciteta Republike Srbije. Prema istom izvoru, planirana proizvodnja hidroelektrana je određena na 9.236 gigavat-sati (GWh) godišnje, dok u strukturi proizvodnje električne energije iz hidroelektrana, protočne učestvuju sa 88 odsto, akumulacijske sa 6,5 odsto, reverzibilne sa četiri odsto i male hidroelektrane sa 1,5 odsto.

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

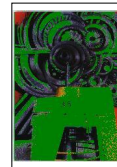
Rubrika: Bez naslova

Autori: Aleksandra Nenadović, Filip Rudić, Katarina Pantelić

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Napomena:

Površina: 3103

Naslov: PRIVREDA PRED KOLAPSOM, MINISTRI POD ŠATROM

Strana:

Prema podacima iz Strategije razvoja energetike Republike Srbije do 2025. godine sa projekcijama do 2030. godine, ukupan bruto hidroenergetski potencijal na teritoriji Republike Srbije iznosi oko 25.000 GWh godišnje, a tehnički iskoristiv oko 19.500 GWh godišnje, od čega se oko 17.700 GWh godišnje može iskoristiti na objektima većim od 10 MW.

Ukupni potencijal hidroelektrana snage do 10 MW se procenjuje na oko 1.800 GWh godišnje, navodi se u Strategiji upravljanja vodama.

Na do sada izgrađenim hidroelektranama proizvodi se prosečno oko 10.500 GWh godišnje (dvadesetogodišnji prosek).

„Raspoloživi hidropotencijal koji se može iskoristiti je relativno skroman i daleko je manji od potreba, pa će se i u narednom periodu proizvodnja električne energije u velikoj meri oslanjati na druge izvore“, navodi se u Strategiji.

Ipak, u ovom dokumentu se naglašava da hidroenergetika, kao jedini konvencionalni obnovljivi energetske resurs, ima veliki značaj, kako u sklopu integralnih, višenamenskih vodnih sistema, tako i u ukupnom energetske bilansu Republike Srbije.

U Strategiji se navodi da se „kao posledica mogućih promena režima temperature i padavina“ u budućnosti može očekivati više sušnih perioda.

Da bi se nepovoljni efekti suše, najizraženiji i najštetniji u poljoprivrednoj proizvodnji, neutralisali ili smanjili, upravljanje vodama u sušnim periodima mora se vršiti na bazi relevantnih terenskih i studijskih istraživanja.

ŠEST MERA NA PAPIRU

Kako bi se postigao proklamovani operativni cilj upravljanja vodama u uslovima suše i nedostatka vode, predviđeno je šest mera, među kojima su „kontinualna istraživanja promena u ciklusu padavina i evapotranspiracije i njihovog uticaja na oticaj i vodne resurse“.

Kako se navodi, potrebno je definisati ekološke potrebe za vodom po vodotocima i potrebe za vodom drugih korisnika (snabdevanje vodom, energetika, navodnjavanje), pri čemu je životna sredina ravnopravni korisnik. Predviđeno je da se za vodna područja izrade planovi upravljanja sušom, sa definisanim uslovima za proglašenje suše ili nedostatka vode i razrađenim merama

adaptacije upravljanja vodama u ovim uslovima, a njihov rezime uneti u plan upravljanja vodama na vodnom području. Za svako vodno područje strategija predviđa da se uradi karakterizacija voda u uslovima suše i, koristeći istorijske podatke i prognoze klimatskih promena, razradi program mera za sprečavanje i ublažavanje posledica suše.

Predviđa se i organizovanje i praćenje konsultacija sa zainteresovanim stranama i koordinisanje izbora i primene odgovarajućih mera. Na kraju, predviđa se razvoj sistema merenja i prognoze vršiti na bazi osmatranja parametara na mreži meteoroloških i hidroloških stanica, satelitskih snimaka i prospekcije stanja vegetacije na terenu, a iz upoređenja stanja u vlažnim i sušnim uslovima vršenje procene uticaja nedostatka vode na stanovništvo, privredu i životnu sredinu.

Da li je onda država mogla da zna šta se sprema ovog leta?

Prema rečima energetske stručnjaka, koji su govorili za Novu ekonomiju, dispečeri u EPS-u i EMS-u imaju podatke o tome koliko je električne energije proizvedeno i mogućnost da detektuju smanjenje proizvodnje još od maja. Ilija Batas Bjelić sa Instituta tehničkih nauka Srpske akademija nauka kazao je da energija koja se proizvodi iz Đerdapa delom zavisi od kiše i snega koji se otapa u Alpima, te da ako imamo informaciju da sneg nije pao, onda znamo da nema šta da se otopi.

„Jedina dobra vest je što smo čvrsto povezani u tu evropsku interkonekciju, gde preko nas praktično svakodnevno prelaze ogromne količine energije. Da li ćemo imati restrikcije zavisi od toga da li imamo u budžetu para da to platimo ili možemo da uzmemo na kredit“, rekao je on.

Stručnjak za energetiku Miloš Zdravković kaže da je od 2012. do 2025. godine hidroproizvodnja za jul u Srbiji opala za 34 odsto, a slično je i u regionu. Još jedan problem, objašnjava on, jeste hlađenje termo i nuklearnih elektrana.

„Ne samo da je protok vode znatno manji nego što je bio, nego je i temperatura vode znatno viša“, kazao je Zdravković za Novu ekonomiju.

Zbog toga je blokovima termoelektrana na Savi i Dunavu otežano hlađenje, dok ovakav protok vode utiče na to da je proizvodnja u termoelektranama i nuklearnim elektranama znatno manja, što se videlo i u Mađarskoj, Rumuniji i Bugarskoj, dodaje on.

Rešavanje ovih problema brzo i u kratkom roku nije moguće, ali bolje upravljanje EPS-om učinilo bi zemlju manje zavisnom od uvoza energije, kaže Zdravković.

„Trebalo da predviđiš kada je skupa struja, kada je jeftina, kada je ima a kada je nema. Ti ne možeš da akumuliraš struju ... ali možeš ugalj na depozite. Kad struje nema – pališ ugalj. Kad je skupa – pališ ugalj. A kad je jeftina, odlažeš na depoe TENT-a ili Kostolca“, rekao je Zdravković.

OSLANJANJE NA NOVE PROJEKTE

Osim same proizvodnje hidroenergije, nizak vodostaj Dunava pogađa sektor energetike na još jedan način – tako što otežava uvoz energenata baržama.

Tako je uvoz goriva u Srbiju pao na 25 odsto količine koja je planirana za jul, jer je nizak vodostaj Dunava u Mađarskoj, Srbiji i Rumuniji primorao barže i tankere da rade sa 30 odsto do 40 odsto kapaciteta tereta, o čemu je Nova ekonomija već pisala.

Za sigurniju budućnost, država se oslanja na nove projekte, kao što je najavljena reverzibilna hidroelektrana (RHE) Bistrica. Ona bi trebalo da ima četiri pumpno-turbinske jedinice, ukupne instalisane snage od oko 661 megavat, dok se očekuje godišnja proizvodnja električne energije od oko 1.600 gigavati-sati. Izgradnja RHE Bistrica planira se na području Zlatiborskog okruga, u sistemu reke Uvac, uz povezivanje sa postojećim hidroenergetskim sistemom na Uvcu i Limu, prema pisanju medija.

Ministarka Đedović Handanović je najavila da će pripremni radovi početi ove, a radovi na glavnom postrojenju krajem sledeće godine, uz poštovanje svih zahteva Japanske agencije za međunarodnu saradnju, sa kojom iduće godine Srbija treba da potpiše ugovor o zajmu za realizaciju tog projekta.

Đedović Handanović najavljuje ovaj projekat kao jedan od najvažnijih, koji će obezbediti sigurno snabdevanje energijom, jer su reverzibilne hidroelektrane skladišta električne energije u kojima se čuvaju viškovi struje koji mogu da se iskoriste u momentima kada nastupi nestašica i na taj način omogućuje nesmetano funkcionisanje energetske sistema.

„Da nismo imali RHE Bajina Bašta, rehabilitovanu u protekle dve godine i u punom kapacitetu ovog leta, u ovoj situaciji sa niskim vodostajem

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

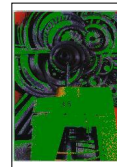
Rubrika Bez naslova

Autori: Aleksandra Nenadović, Filip Rudić, Katarina Pantelić

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Napomena:

Površina: 3103

Naslov: PRIVREDA PRED KOLAPSEM, MINISTRI POD ŠATROM

Strana:

PRIVREDA

Dunava imali bismo velike probleme sa snabdevanjem", rekla je ona.

RAST CENA KAO POSLEDICA

Industrija u Srbiji tek što je zabeležila rast u drugom kvartalu, posle slabog početka godine, suočila se sa sušom i niskim vodostajem, jer neki segmenti proizvodnje direktno zavise od vode. Institucije, međutim, tvrde da šteta

od nedostatka vode neće u značajnoj meri uticati na ekonomske parametre, osim u proizvodnji struje, a tu opet nije krivac samo loša hidrološka godina, već je najveći krivac CBAM koji nam je „nametnut“ spolja.

Što se tiče negativnih efekata po ekonomiju od ove suše, NBS samo beleži da bi možda duže prisustvo uticalo na privredu.

„Nepovoljniji razvoj hidrološke situacije mogao bi se odraziti i na druge sektore privrede. Pre svega, mogao bi da

doveđe u određenoj meri do smanjene aktivnosti u prerađivačkoj industriji, kao i do većeg pada proizvodnje u energetici“, kaže se u izveštaju o inflaciji.

Dragoljub Vukadinović, predsednik Metalac grupe iz Gornjeg Milanovca, jednog od gradova najviše pogođenih nestašicom vode, skoro je pa obustavio proizvodnju u avgustu, ali ne strahuje samo zbog niskog vodostaja već i od rasta svih cena, kako kod njihovih kupaca, tako i u sirovinama potrebnim za proizvodnju. NBS se ovim nije bavila, već ističe da je kreditna aktivnost poboljšana ka privredi. Kako navode, Izvršni odbor je konstatovao da podršku ekonomskoj aktivnosti pruža i znatni rast kreditne aktivnosti prema privredi i stanovništvu, koji je u maju iznosio 16,4 odsto međugodišnje. Ipak, kako kažu iz NBS, ekonomska aktivnost ostaje pod uticajem globalne neizvesnosti izazvane geopolitičkim tenzijama i volatilnih cena energenata, što može negativno da se odrazi na investiciono i potrošačko poverenje i tokove kapitala. Iz nekog razloga NBS ne misli da će ove cene uticati i na primarne proizvode, odnosno inpute koje koristi industrija, a što je skoro pa nemoguće.

Što se tiče očekivanja za inflaciju, NBS je i dalje uverena da će se ona kretati u granicama njihovog cilja, što je (plus, minus 1,5 odsto) tri odsto.

Biznismen Zoran Drakulić, vlasnik Point grupe u okviru koje posluje i fabrika peleta Bioenerdži, izražava zabrinutost i strah u vezi sa onim što se sprema i kako će se stvari odvijati u narednom periodu, što može uticati na „sve cene“. „Najveći indirektni problem će biti inflacija i privredni pad koji nas očekuju. Koliko tačno će to biti, to za sada ne znamo. Država se mnogo zadužuje da bi imala male rezultate. Otvara se pitanje o svrsi svih tih investicionih projekata, odnosno šta će oni sutra pružiti, kakve će rezultate doneti i šta su 'posledice', objašnjava Drakulić. Mnogi privrednici, ali i eksperti su stava da je Srbija prezadužena, a da novac koji je zajmila nije ulagala u projekte koji su zaista od javnog značaja, već se pre mogu opisati kao investicije od „privatnog“ značaja. U ovom trenutku, prema rečima svih naših sagovornika, projekcije NBS kada je inflacija u pitanju su potpuno irelevantne, jer su u 14 godina tek pet puta ove projekcije i ostvarene.

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

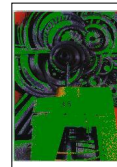
Rubrika: Bez naslova

Autori: Aleksandra Nenadović, Filip Rudić, Katarina Pantelić

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

Napomena:

Površina: 3103

Naslov: PRIVREDA PRED KOLAPSEM, MINISTRI POD ŠATROM

Strana:

DECENIJE BEZ INVESTICIJA

Srpska vodoindustrija i vodosnabdevanje stoje loše zbog decenija odsustva investicija. U periodu suše ovo postaje ogoljeni problem, gde građani ostaju bez vode, a industrija je prinuđena da se bori. Prema računici nekoliko nevladinih organizacija Srbija polovinu vode koju proizvede gubi upravo zbog lošeg stanja u vodovodnoj mreži. Tako nefunkcionalan sistem sigurno beleži velike gubitke u decenijama iza nas, ali zvaničnih brojki nema.

U strateškim klimatskim dokumentima koja su usvojena država se jeste obavezala da značajno popravi stanje, ali kao što je poznato, po tome se ništa ne čini u praksi.

U strateškom dokumentu koji se specifično tiče upravljanja vodama iz 2017. godine, stoji da se „u dugoročnim makroekonomskim projekcijama očekuje da se oslonac razvoja preusmeri sa sektora usluga na sektor razmenjivih dobara, pre svega industriju“.

S obzirom na to da se ovaj sektor zasniva na vodi kao sirovini ili energentu, to će u narednim godinama uzrokovati povećanje ukupne potrošnje vode, objašnjava se u Strategiji upravljanja vodama na teritoriji Republike Srbije do 2034. godine. Takođe u dokumentu je planirano i uvećanje kapaciteta industrije, što bi direktno uvećalo potrebe za vodom. Projekcije se baziraju na očekivanom prosečnom godišnjem rastu BDP-a od oko tri odsto i rastu prerađivačke industrije do pet odsto.

Na osnovu ovih stopa, procenjuje se da će ukupne potrebe industrije za vodom u Republici Srbiji porasti sa 146,60 miliona m³/godišnje u 2024. godini na 288,40 miliona m³/godišnje u 2034. godini. Najveće potrebe u 2034. godini projektovane su za Podunavski okrug

(40,28 miliona m³), grad Beograd (39,11 miliona m³) i Južnobanatski okrug (21,99 miliona m³).

Planirana je izgradnja industrijskih objekata na ukupno 250 zona i lokacija u 81 opštini i gradu Beogradu. Sa stanovišta vodosnabdevanja industrije koja troši velike količine vode, najveći potencijal imaju priobalni pojasevi Dunava i Save, kao i zone u dolinama Morave i Drine, stoji u dokumentu. Dakle, još 2017. godine srpske vlasti su očekivale uvećanje industrijskog sektora, dok su ulaganja u vodne sisteme potpuno izostala.

MUKE SELJAKA

U Banatu, ovo je šesta sušna godina zaredom. Rod pšenice je bio ove godine 50 odsto od realnog roda, kaže poljoprivrednik Vukašin Bačina. Suncokret je rodio 30 odsto od prosečnog roda, a kukuruza, kako kaže, neće ni biti.

Razlog za ovakav rod nisu ipak neadekvatni niti nedovoljni sistemi za navodnjavanje, ukazuje on.

„Sistem za navodnjavanje ne može da pomogne mnogo. Jer na temperaturi od 45 stepeni biljka ne može da živi“, ističe Bačina.

Većito pitanje prosečnog poljoprivrednika svake godine je otkupna cena žita, pa se zbog toga raspravlja, sastanči i na trenutke odustaje od ratarstva.

„Otkupna cena poljoprivrednih proizvoda je bezobrazno niska. Na primer, otkupna cena suncokreta je kod nas 40 dinara, a u zemljama našeg okruženja je 70 dinara.

To jasno pokazuje da srpskog seljaka uništava tajkunski lobi“, kaže Bačina. Ipak, zadovoljan je što ih ministar poljoprivrede podržava u nameri da dobiju veću otkupnu cenu suncokreta. Čini se da vlast samo na papiru brine o ratarima, tako što usvaja zakone, strategije i programe razvoja. Čak i

kada budu usvojeni, na kraju ne budu realizovani ili se sa njima toliko kasni da ono što je važno pre 10 godina, danas više ne važi.

Tako je 2014. godine Narodna skupština donela zakon uz pomoć kojeg je uzela novac od Fonda za razvoj Abu Dabija u iznosu od oko 97 miliona dolara. Tim novcem finansirala je projekat „Razvoj sistema za navodnjavanje – I faza“, čiji je prvobitni rok za korišćenje sredstava bio 31. decembar 2017. godine. Međutim, rok je naknadno produžavan, najpre do kraja 2021. godine, a zatim do kraja 2025. godine.

Takođe, 2023. potvrdila je i ugovor sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) za realizaciju projekta „Otpornost na klimatske promene i navodnjavanje – faza I i II“. EBRD je odobrila zajam od 48 miliona evra, a završetak projekta se očekuje do kraja ove godine.

A dobar rod ne može bez vode. Uprkos tome što je više od 58 miliona evra uloženo u sistem navodnjavanja u Srbiji u periodu od 2021. do 2024. godine, zemlja i dalje nema funkcionalne sisteme za navodnjavanje.

Veliki broj njih koji je izgrađen, kao što su na primer Mali Idoš, Srbobran i Jaseničke kapi, ipak nije pušten u upotrebu jer nisu ispunjeni svi uslovi za tehnički prijem. Nisu pribavljene upotrebne dozvole ili pak obezbeđeni svi neophodni infrastrukturni preduslovi kao što je elektroenergetska mreža.

Na sve ovo ukazala je Državna revizorska institucija u svom poslednjem izveštaju.

U dokumentu koji je objavila, navodi i da neefikasno upravljanje sistemima za navodnjavanje u javnoj svojini ugrožava strateške ciljeve do 2034. godine.

Srbija, kako se navodi, ima oko dva odsto obradivog zemljišta koje se navodnjava. Sistemi za navodnjavanje u javnoj svojini su izgrađeni na površini od oko 105.000 hektara, što je manje od šest odsto od zemljišta koje ima povoljne uslove za navodnjavanje.

NAVODNJAVANJE DALEKO ISPOD PLANA

Za 2024. godinu bilo je planirano da se vodom za navodnjavanje obuhvati 160.000 ha poljoprivrednih površina, ali je u praksi navodnjavano znatno manje. Podaci Republičkog zavoda za statistiku pokazuju da je navodnjavano samo 66.742 hektara, dok podaci JVP „Vode Vojvodine“, koji se koriste za utvrđivanje naknada za korišćenje vodnih objekata i sistema u javnoj svojini, ukazuju na instaliranu površinu od oko 74.500 hektara.

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

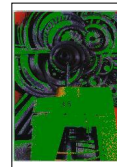
Rubrika Bez naslova

Autori: Aleksandra Nenadović, Filip Rudić, Katarina Pantelić

Teme: Ministarstvo rudarstva i energetike

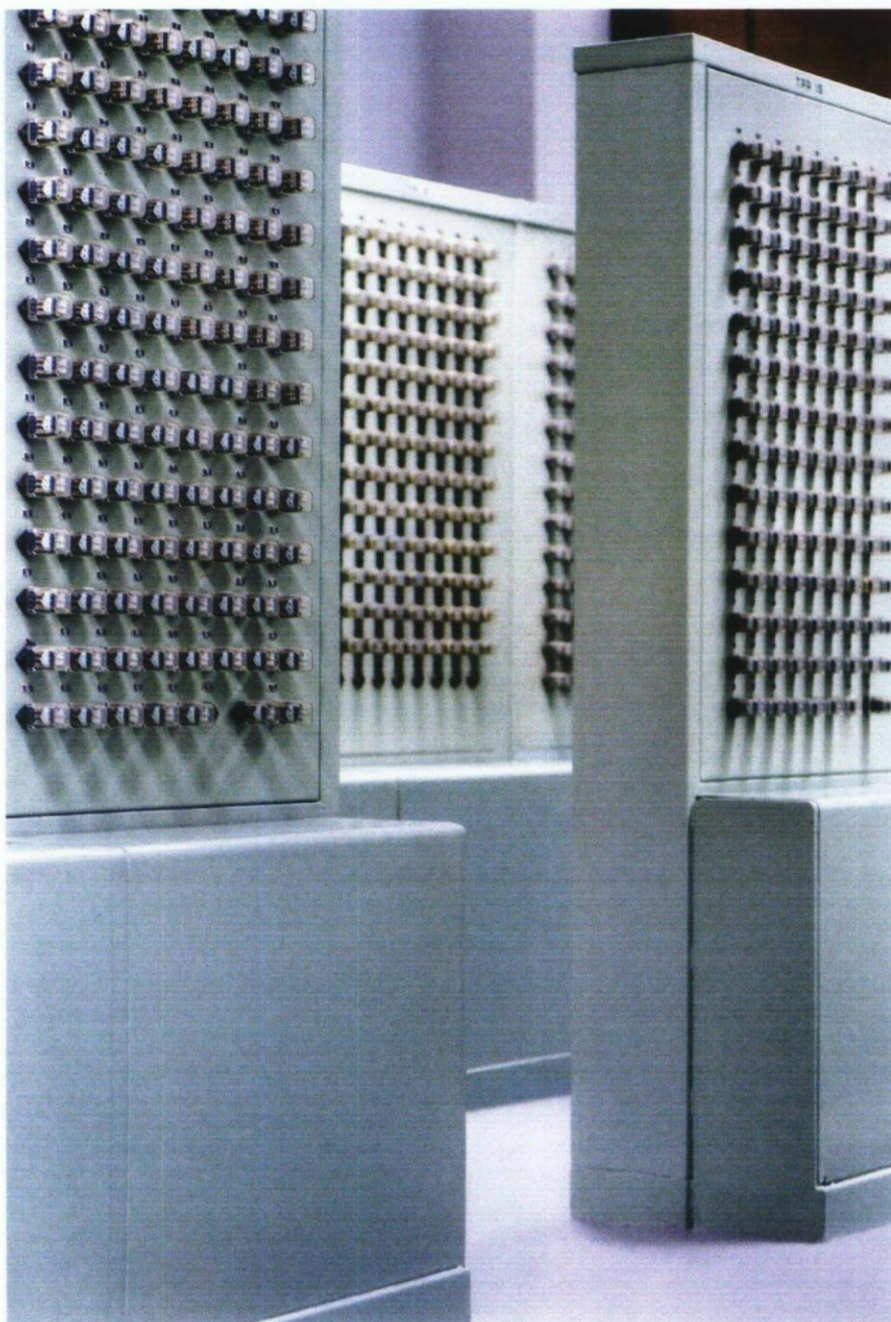
Napomena:

Površina: 3103

Naslov: PRIVREDA PRED KOLAPSOM, MINISTRI POD ŠATROM

Strana:

I KVALITET VODE UPITAN

Voda koja se koristi za navodnjavanje poljoprivrednih kultura mora da ispunjava uslove u pogledu kvaliteta. Međutim, nakon više od 15 godina od donošenja Zakona o vodama, Ministarstvo poljoprivrede nije donelo podzakonski akt kojim bi bliže regulisalo ove uslove. Umesto toga, na snazi je i dalje pravilnik

iz 1994. godine, koji uređuje dozvoljene količine opasnih i štetnih materija u zemljištu i vodi za navodnjavanje, kao i metode njihovog ispitivanja.

Upravo to doprinosi pogoršanju bezbednosti vode koja se koristi za navodnjavanje u poljoprivredi, što može dovesti do zagađenja zemljišta, smanjenja prinosa, akumulacije štetnih materija u usevima i ugrožavanja zdravlja ljudi i životinja, smatra profesor Poljoprivrednog fakulteta u penziji i

poljoprivrednik Miladin Ševarlić.

„Nemamo regulisan sistem prečišćavanja otpadnih voda. Raspoložive vode koje imamo u vreme ove suše, pitanje je da li bismo smeli da koristimo za navodnjavanje poljoprivrednih kultura, jer se radi o zagađenim kanalima u koje se ispuštaju otpadne vode. Dešavaju se i akcidenti ispuštanjem otpadnih voda ne samo iz kanalizacije već i iz fabrika, pa čak i mazuta u vodu, ispuštanje isplaka iz istražnih bušotina rudarskih kompanija i slično“, kaže Ševarlić.

Sem navodnjavanja, kako kaže, izazov za poljoprivrednike je i skladištenje poljoprivrednih proizvoda. Država bi, prema rečima profesora, trebalo da obezbedi podsticajna sredstva kroz IPARD projekat za izgradnju skladišta.

„Poljoprivrednici iz centralne Srbije nemaju nijedno javno skladište u kojem mogu da skladište proizvode. Kako ću ja kao poljoprivrednik iz Preljine da skladištim suncokret i čekam povoljniju otkupnu cenu koja će biti dogovorena između otkuplivača i prerađivača. Kada nemam gde da skladištim suncokret sa površine od dva hektara, ja moram istog dana kad izvršim žetvu i da prodam to“, dodaje on.

Da srpski seljak ne može bez države saglasan je Ševarlić, ali kaže da subvencije nisu dovoljne, a da su od kada je trenutni režim na vlasti, podsticaji po hektaru smanjeni sa 12.000 dinara na 4.000 dinara.

„Prošla godina je bila sušna i ova je katastrofalno sušna za sve prolećne kulture. Svaki ministar koji dođe misli da od njega treba da krene agrarna politika. A uništavanje sitnih poljoprivrednih gazdinstava je praktično u funkciji demografskog praznjenja sela“, ističe Ševarlić.

Ali ko još mari za ono što se jede? Očigledno samo graničari kada test pokaže desetostruko veće nivoe nedozvoljenih supstanci u hrani, pa se tako sve lepo vrati u zemlju i uništi. Nakon svega pitamo se gde smo i šta možemo da uradimo kako bismo spasili poljoprivredu koja nas hrani. Jesu li svi ugovori za unapređenje agrara samo politika ili pak koriste nekome? Dok ne dobijemo odgovore na ta pitanja, ratari umesto suncokreta grickaju nokte – hoće li pasti kiša i hoće li otkupna cena biti tolika da pokriju uloženo.

Datum: 03.09.2026

Medij: Informer

Rubrika Vesti

Autori: redakcija

Teme: gorivo; Nafta i naftni derivati

Napomena:

Površina: 45

Naslov: Cene goriva do 4. septembra

Strana: 13

INFORMER Četvrtak, 3. septembar 2026.

Cene goriva do 4. septembra

EVROPREMIUM BMB 95	203 RSD
EVRODIZEL	232 RSD

Vreme: 02.09.2026 12:57

Medij: alo.rs

Link: <https://www.alo.rs/biz/novac/16929454/ratovi-pumpaju-cene-energenata.html>

Autori: Alo

Teme: gorivo

Naslov: Ratovi pumpaju cene energenata

3407

Visoke cene energenata, geopolitičke tenzije i suša pritiskaju ekonomije širom sveta. Za šest meseci rata na Bliskom istoku samo je uvoz energije na globalnom nivou porastao za dodatnih 330 milijardi dolara. U jeku priprema za predstojeću zimu u Evropi ostaju otvorena pitanja - kakva je spremnost zemalja u slučaju eventualnih većih poremećaja u snabdevanju i rasta cena nafte, gasa i struje. O tim temama za RTS je govorio profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Velimir Lukić.

Profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu dr Velimir Lukić rekao je da domaće tržište nije neposredno pogođeno svetskim kretanjima, ali da svakako proživljava posledice tih kretanja. "Sve su prilike da ulazimo u novi ciklus povišenih tenzija i neizvesnosti na tržištu energenata i on je praćen cenom nafte koja ide ka, pa čak sad, i preko 95 dolara po jednom barelu i cenom gasu koja prelazi 70 evra po jednom megavat-satu", objasnio je profesor Lukić. Istakao je da je odnos između Irana i SAD ono što gura takva dešavanja i da može da se kaže da je taj odnos ponovo eskalirao preko nivoa razmene nekih pretnji na nivo direktnog fizičkog obračuna. "Pored tih napada, možemo izdvojiti još jedan detalj koji je u drugoj polovini avgusta takođe doprineo ovim dešavanjima, a to je da je memorandum o razumevanju koji je zaključen 17. juna između SAD i Irana i koji je trebalo da važi 60 dana definitivno istekao i neće biti obnovljen, a taj memorandum je, zapravo, uprkos svim kršenjima koja su nastupila posle njegovog zaključenja, ipak doprineo smirivanju situacije, smirivanju na tržištu energenata i bio je neki, hajde da kažemo, tračak ili zrno nade da može doći do kraja sukoba", naveo je Lukić. Dodao je da to što sada nema nikakvog sporazuma pojačava neizvesnost među trgovcima. Pripreme za grejnu sezonu se ubrzavaju. Ubrzavaju se pripreme za grejnu sezonu. Govoreći o rizicima za snabdevanje evropskog tržišta, profesor Lukić ističe da to zavisi od uhodanih maršruta i logistike dopreme energenata. "Mi smo videli da pored Ormuskog moreuza ove godine smo imali i zbog niskog vodostaja problem sa rekom Rajnom i dostavom i dopremom energenata. Zatim, zavisi od stanja strateških rezervi zemalja, strateških rezervi svih energenata za koje se drže strateške rezerve, zavisi od operativnosti i funkcionalnosti prerađivačkih kapaciteta i tu možemo da vidimo da je došlo do određenih opstrukcija i napada na postrojenja u Rusiji, ali takođe utiču i određene nove mere ili zabrane trgovine određenim derivatima", istakao je Lukić. Dodao je da je za Evropu potencijalni problem to što je Rusija prestala da izvozi dizel i da je to stvorilo izvesnu paniku na tržištu derivata i da je profitna margina za sve kompanije koje trguju dizelom na rekordnom nivou. Govoreći o gasu, Lukić je istakao da je veliki problem sa tim energentom zbog toga što je gas mnogo bitniji zimi nego leti, kao i da se tokom proleća i leta popunjavaju rezerve, ali da je sada taj ciklus poremećen. "Mi ovoga puta nismo imali letnje mesece u kojima bi cena gasa bila pristupačnija u kojima bi oni koji se bave popunjavanjem rezervi gasa prihvatili tu cenu. Ta povišena cena je odvrćala od popunjavanja i sad imamo situaciju da neke zemlje, kao što je, recimo, vodeća evropska ekonomija Nemačka, imaju stepen popunjenosti na nešto iznad 50 posto", naveo je profesor Lukić i dodao da je Nemačka u ovo vreme prošle godine imala gotovo 70 odsto popunjenosti.

Vreme: 02.09.2026 12:43

Medij: kurir.rs

Link: <https://biznis.kurir.rs/novcanik/10093198/u-ovoj-drzavi-mozete-da-natocite-pun-rezervoar-goriva-po->

Autori: Slavica Čolić

Teme: gorivo

Naslov: U ovoj državi pun rezervoar goriva košta kao jedna kafa: Razlika u ceni benzina širom sveta je neverovatna

5167

Dok negde za 50 litara goriva treba izdvojiti više od 150 dolara, drugde ista količina košta tek nešto više od jednog dolara.

Hrvatska nije među najskupljim zemljama sveta kada je reč o benzinu, iako hrvatski vozači gorivo plaćaju znatno više nego stanovnici velikih zemalja proizvođača nafte. Cene goriva širom sveta beleže toliko velike razlike da su gotovo nezamislive vozačima naviknutim na cene na evropskim benzinskim stanicama. Iako zemlje polaze od istih međunarodnih referentnih cena nafte, konačna cena goriva na benzinskim stanicama drastično se razlikuje od države do države. Analiza zasnovana na najnovijim podacima specijalizovane platforme GlobalPetrolPrices pokazuje zapanjujuću razliku: najjeftiniji litar benzina na svetu košta svega nekoliko centi, dok najskuplji prelazi tri dolara. Kada se pogleda svetski prosek, litar benzina košta oko 1,5 američkih dolara. Iza tog proseka, međutim, kriju se ogromne razlike među državama, koje su posledica poreza, akciza, subvencija, energetske politike i vlastitih prirodnih resursa. Pun rezervoar za cenu jedne kafe Najniže cene goriva uglavnom imaju države bogate nalazištima nafte, koje istovremeno snažno subvencionišu domaće tržište. U tim zemljama država različitim mehanizmima održava maloprodajne cene daleko ispod nivoa na koji su evropski vozači navikli. Libija se nalazi na samom dnu svetske liste kada je reč o ceni benzina, sa cenom od svega nekoliko centi po litru. Pun rezervoar od 50 litara tamo tako košta tek nešto više od jednog dolara. Iran zauzima drugo mesto, takođe sa cenom od svega nekoliko centi po litru. Pritom treba imati u vidu da se subvencionisana cena u Iranu odnosi na prvih 60 litara benzina kupljenih mesečno, nakon čega je cena viša. Venezuela je treća na listi, a i tamo se cena litra benzina meri u svega nekoliko američkih centi. U tim zemljama dolazi se do gotovo neverovatne situacije - litar benzina može biti jeftiniji od obične flaše vode. Među ostalim državama u kojima je gorivo izuzetno jeftino nalaze se Angola, Kuvajt i Alžir, koji se takođe nalaze pri samom dnu svetske liste cena benzina. Međutim, takve cene imaju i svoju drugu stranu. Snažno subvencionisanje goriva predstavlja veliki trošak za državne budžete, dok velike razlike u cenama između susednih zemalja mogu podstaći i prekogranično krijumčarenje goriva. Na drugom kraju liste cene su višestruko veće. Na potpuno suprotnom kraju svetske liste nalaze se bogatije zemlje i područja koja zavise od uvoza energenata, ali i države koje gorivo opterećuju visokim porezima i akcizama. Hong Kong se već godinama nalazi pri samom vrhu svetske liste cena benzina, pa punjenje rezervoara tamo vozača može koštati višestruko više nego u većini drugih delova sveta. Za rezervoar od 50 litara vozač u jednom od najskupljih delova sveta mora da izdvoji više od 150 dolara, dok bi za istu količinu goriva u Libiji platio tek nešto više od jednog dolara. Nakon Hong Konga, među najskupljim tržištima nalazi se niz evropskih zemalja. Danska, Holandija, Island, Švajcarska i Lihtenštajn tradicionalno se nalaze među državama u kojima vozači plaćaju visoke cene benzina. Cene se, međutim, menjaju iz nedelje u nedelju, pa se menja i njihov redosled na listi. Ono što ostaje jasno jeste da evropske zemlje zauzimaju veliki deo vrha svetske liste najskupljeg benzina. A gde je Hrvatska? Hrvatska nije među najskupljim zemljama sveta kada je reč o benzinu, iako hrvatski vozači gorivo plaćaju znatno više nego stanovnici velikih zemalja proizvođača nafte. Na evropskoj listi Hrvatska se nalazi ispod niza zapadnih i severnih evropskih zemalja. Skuplji benzin plaćaju vozači u brojnim evropskim državama, među kojima su Holandija, Danska, Švajcarska, Nemačka, Finska, Francuska i

Vreme: 02.09.2026 12:43

Medij: kurir.rs

Link: <https://biznis.kurir.rs/novcanik/10093198/u-ovoj-drzavi-mozete-da-natocite-pun-rezervoar-goriva-po->

Autori: Slavica Čolić

Teme: gorivo

Naslov: U ovoj državi pun rezervoar goriva košta kao jedna kafa: Razlika u ceni benzina širom sveta je neverovatna

Italija. Poređenje sa najjeftinijim tržištima ipak najbolje pokazuje razmere globalnih razlika. Dok se u Hrvatskoj cena litra benzina meri u evrima, u Libiji, Iranu i Venecueli cena se i dalje meri u svega nekoliko američkih centi. Zašto su razlike toliko velike? Ogromne razlike na benzinskim stanicama nisu samo rezultat troškova proizvodnje i prerade nafte. GlobalPetrolPrices navodi da su razlike među državama pre svega posledica različitih poreza i subvencija na gorivo. Sve zemlje izložene su međunarodnim cenama naftnih derivata, ali nakon toga države određuju sopstvenu poresku i energetska politiku. Upravo zato ista osnovna sirovina na kraju može imati potpuno različitu maloprodajnu cenu. U zemljama poput Libije i Irana država različitim oblicima subvencija održava izuzetno niske cene za stanovništvo. Sa druge strane, u evropskim zemljama značajan deo konačne cene litra goriva čine porezi i akcize. Visoka davanja na gorivo državama obezbeđuju budžetske prihode, ali se koriste i kao deo saobraćajne i klimatske politike, kojom se nastoji smanjiti potrošnja fosilnih goriva i podstaći korišćenje javnog prevoza i drugih oblika mobilnosti. Na osnovnu cenu goriva dodaju se akcize i porez na dodatu vrednost, a u mnogim poreskim sistemima PDV se obračunava i na iznos akcize. Zbog toga porezi i druga državna davanja mogu činiti veoma veliki deo konačne cene koju vozač plaća na benzinskoj stanici. Kurir Biznis/Poslovni.hr

Vreme: 02.09.2026 16:24

Medij: objektiv.rs

Link: <https://objektiv.rs/vest/1731952/sta-treba-proveriti-i-pripremiti-pre-kupovine-vikendice-na-planini/>

Autori: Redakcija

Teme: gorivo

Naslov: Šta treba proveriti i pripremiti pre kupovine vikendice na planini

7816

Kupovina vikendice na planini mnogima predstavlja ostvarenje želje o mirnijem odmoru, boravku u prirodi i bekstvu od gradske gužve. Takva nekretnina može služiti porodici tokom cele godine, ali i donositi prihod kada se izdaje turistima. Ipak, romantična slika jutra pored kamina ne bi trebalo da potisne praktična pitanja. Planinski uslovi donose niske temperature, sneg, vlagu, zahtevnije održavanje i otežan pristup pojedinim lokacijama. Zato pre kupovine treba proveriti dokumentaciju, kvalitet gradnje, infrastrukturu i realne troškove opremanja. Lokacija se procenjuje tokom različitih godišnjih doba. Vikendica koja je lako dostupna leti može tokom zime postati teško pristupačna. Pre donošenja odluke treba proveriti kvalitet prilaznog puta, ko ga održava i koliko se redovno čisti sneg. Važna je i udaljenost od prodavnice, apoteke, doma zdravlja, benzinske stanice i drugih sadržaja koji mogu biti potrebni tokom dužeg boravka. Pogled i mir jesu važni, ali potpuno izolovana lokacija donosi dodatne obaveze. Treba proveriti pokrivenost mobilnom mrežom, kvalitet internet veze i dostupnost javne rasvete. Ako se nekretnina planira za turističko izdavanje, gosti će uglavnom očekivati jednostavan dolazak, parking i precizna uputstva za pronalaženje objekta. Oglas je početak a ne dokaz stanja nekretnine. Kupci koji razmatraju Zlatibor često koriste pretrage poput na Zlatiboru prodaja stanova kako bi uporedili lokacije, površine i cene različitih nekretnina. Ipak, fotografije i opis iz oglasa ne mogu zameniti obilazak objekta i proveru dokumentacije. Na tržištu se pored stanova i apartmana nude kuće i vikendice sa znatno drugačijim zahtevima za održavanje. Pre kupovine treba proveriti ko je upisan kao vlasnik, da li objekat ima odgovarajuću dokumentaciju i postoje li tereti, sporovi ili druga ograničenja. Površina kuće, pomoćnih objekata i parcele mora odgovarati zvaničnim podacima. Ako postoji više vlasnika ili naslednika, važno je utvrditi da li svi učestvuju u prodaji. Angažovanje advokata može sprečiti da privlačna ponuda kasnije postane pravni problem. Konstrukcija mora izdržati planinske uslove. Na planini posebnu pažnju treba obratiti na krov, oluke, fasadu, izolaciju i stolariju. Tragovi vlage, tamne mrlje, miris buđi i ispućali zidovi mogu ukazivati na prodor vode ili lošu ventilaciju. Krov treba pregledati zbog mogućih oštećenja i proceniti da li njegova konstrukcija odgovara opterećenju koje stvara sneg. Kvalitetna termoizolacija direktno utiče na udobnost i troškove grejanja. Treba proveriti stanje prozora i vrata, debljinu izolacije i mesta na kojima se stvaraju hladni mostovi. Stručni pregled građevinskog inženjera može otkriti probleme koji nisu očigledni tokom kratkog obilaska, posebno kod starijih objekata i naknadno dograđenih delova. Voda i struja zahtevaju posebnu proveru. Nekretnina može biti povezana na javni vodovod, lokalni sistem, bunar ili rezervoar. U svakom slučaju treba proveriti pritisak, kvalitet vode i pouzdanost snabdevanja tokom zime i sušnih perioda. Cevi koje nisu dovoljno zaštićene mogu se zalediti kada objekat dugo nije zagrevan. Korisni su ventili za jednostavno zatvaranje i mogućnost pražnjenja instalacije pre dužeg odsustva. Električnu instalaciju treba pregledati posebno ako će se koristiti snažni grejni uređaji, bojler, šporet i druga oprema. Česti prekidi napajanja mogu predstavljati problem na udaljenim lokacijama, pa вреди razmotriti rezervno osvetljenje, uređaj za neprekidno napajanje važne opreme ili drugi odgovarajući sistem. Grejanje određuje upotrebljivost tokom zime. Način grejanja treba prilagoditi veličini i izolaciji objekta, učestalosti boravka i dostupnosti energenta. Peć na drva može pružiti prijatnu atmosferu i pouzdanu toplotu, ali zahteva prostor za suv ogrev, redovno čišćenje i ispravan dimnjak. Električno grejanje je jednostavnije za upravljanje, ali troškovi mogu biti

Vreme: 02.09.2026 16:24

Medij: objektiv.rs

Link: <https://objektiv.rs/vest/1731952/sta-treba-proveriti-i-pripremiti-pre-kupovine-vikendice-na-planini/>

Autori: Redakcija

Teme: gorivo

Naslov: Šta treba proveriti i pripremiti pre kupovine vikendice na planini

visoki u loše izolovanom objektu. Pre kupovine treba pregledati dimnjak, dimovodne cevi i postojeće uređaje. Korisno je imati detektor dima i ugljen-monoksida, kao i odgovarajući aparat za gašenje požara. Ako vikendica ostaje prazna tokom radne nedelje, treba razmisliti o sistemu koji omogućava održavanje minimalne temperature i zaštitu vodovodnih instalacija od smrzavanja. Kuhinja se oprema prema dužini boravka. Čak i mala vikendica treba da ima kuhinju u kojoj se može pripremiti doručak, kuvani obrok i topli napitak. Raspored treba da bude jednostavan, sa dovoljno radne površine i prostora za osnovno posuđe. Materijali moraju biti otporni na vlagu i temperaturne promene koje nastaju kada se objekat povremeno ne koristi. Praktični kombinovani frižideri objedinjuju rashladni i zamrzivački deo, pa omogućavaju čuvanje svežih namirnica i zaliha za duži boravak. Kombinovani frižideri posebno su korisni kada je prodavnica udaljena ili kada porodica unapred donosi pripremljenu hranu. Pre izbora treba proveriti zapreminu, godišnju potrošnju energije, nivo buke i položaj zamrzivača. Prevelik uređaj nema mnogo smisla u objektu koji se koristi samo nekoliko vikenda godišnje. Ako dolazi do čestih nestanaka struje, treba voditi računa o hrani u zamrzivaču i razmotriti uređaj sa dužim periodom očuvanja temperature bez napajanja. Frižider se tokom dužeg isključenja ostavlja očišćen, suv i sa blago otvorenim vratima. Nameštaj treba da bude izdržljiv i jednostavan. Vikendicu nije potrebno pretrpati velikim brojem komada nameštaja. Udobni kreveti, sto za zajedničke obroke, dovoljno stolica i prostor za odlaganje garderobe čine osnovu. Materijale treba birati tako da se jednostavno održavaju i dobro podnose vlagu, obuću mokru od snega i češće smene gostiju. Na ulazu je korisno napraviti zonu za odlaganje cipela, jakni i opreme. Otirači, klupa i zatvoreni ormarić pomažu da se blato i sneg ne raznose po kući. Ako se objekat izdaje, nameštaj treba da bude stabilan i lako zamenjiv, a lične stvari vlasnika odvojene u prostoru koji gosti ne koriste. Održavanje placa zahteva dobar alat. Vlasnici kuća i vikendica sa dvorištem moraju računati na uklanjanje suvih grana, pripremu drveta i redovno sređivanje zemljišta. Za takve poslove koriste se motorne testere, ali njihov izbor treba prilagoditi obimu rada i iskustvu korisnika. Lakši model može biti dovoljan za povremeno sečenje manjih komada, dok obaranje stabala i zahtevnije radove treba prepustiti obučanim osobama. Motorne testere zahtevaju pravilno održavanje lanca, vodicice i sistema za podmazivanje. Tokom upotrebe neophodni su zaštitne naočare, rukavice, odgovarajuća obuća, zaštita za sluh i odeća namenjena radu sa testerom. Uređaj se ne koristi sa merdevina, iznad visine ramena ili na klizavom terenu. Alat i gorivo treba čuvati u zaključanom i provetrenom prostoru, dalje od dece i izvora toplote. Stvarni troškovi nastavljaju se i posle kupovine. Pored kupoprodajne cene, treba planirati troškove poreza, pravnih usluga, eventualne agencijske provizije, osiguranja i prenosa komunalnih računa. Nakon preuzimanja mogu uslediti popravke krova, zamena stolarije, uređenje kupatila, kupovina uređaja i priprema sistema za grejanje. Redovni izdaci obuhvataju električnu energiju, vodu, internet, održavanje puta i dvorišta, čišćenje dimnjaka i periodične popravke. Ako se vikendica izdaje, tu su i troškovi čišćenja, posteljine, oglašavanja, prijave gostiju i organizacije ulaska u objekat. Realna računica treba da obuhvati i periode bez rezervacija. Kupovina vikendice na planini može biti odlično dugoročno ulaganje i izvor brojnih porodičnih uspomena. Međutim, najbolji izbor nije uvek nekretnina sa najlepšim pogledom, već ona koja ima čistu dokumentaciju, bezbedan pristup, pouzdanu infrastrukturu i troškove koje vlasnik može da podnese. Temeljna provera pre kupovine omogućava da boravak na planini zaista donese odmor umesto niza neplaniranih problema.

Vreme: 02.09.2026 09:30

Medij: rts.rs

Link: <https://www.rts.rs/vesti/ekonomija/6030884/cene-energenata-rastu--profesor-lukic-nedostatak->

Autori: Redakcija

Teme: gorivo

Naslov: Cene energenata rastu - profesor Lukić: Nedostatak sporazuma između SAD i Irana povećava neizvesnost

6004

Visoke cene energenata, geopolitičke tenzije i suša pritiskaju ekonomije širom sveta. Za šest meseci rata na Bliskom istoku samo je uvoz energije na globalnom nivou porstao za dodatnih 330 milijardi dolara. U jeku priprema za predstojeću zimu u Evropi ostaju otvorena pitanja - kakva je spremnost zemalja u slučaju eventualnih većih poremećaja u snabdevanju i rasta cena nafte, gasa i struje. O tim temama za RTS je govorio profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Velimir Lukić.

Profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu dr Velimir Lukić rekao je da domaće tržište nije neposredno pogođeno svetskim kretanjima, ali da svakako proživljava posledice tih kretanja. "Sve su prilike da ulazimo u novi ciklus povišenih tenzija i neizvesnosti na tržištu energenata i on je praćen cenom nafte koja ide ka, pa čak sad, i preko 95 dolara po jednom barelu i cenom gasu koja prelazi 70 evra po jednom megavat-satu", objasnio je profesor Lukić. Istakao je da je odnos između Irana i SAD ono što gura takva dešavanja i da može da se kaže da je taj odnos ponovo eskalirao preko nivoa razmene nekih pretnji na nivo direktnog fizičkog obračuna. "Pored tih napada, možemo izdvojiti još jedan detalj koji je u drugoj polovini avgusta takođe doprineo ovim dešavanjima, a to je da je memorandum o razumevanju koji je zaključen 17. juna između SAD i Irana i koji je trebalo da važi 60 dana definitivno istekao i neće biti obnovljen, a taj memorandum je, zapravo, uprkos svim kršenjima koja su nastupila posle njegovog zaključenja, ipak doprineo smirivanju situacije, smirivanju na tržištu energenata i bio je neki, hajde da kažemo, tračak ili zrno nade da može doći do kraja sukoba", naveo je Lukić. Dodao je da to što sada nema nikakvog sporazuma pojačava neizvesnost među trgovcima. Pripreme za grejnu sezonu se ubrzavaju. Ubrzavaju se pripreme za grejnu sezonu. Govoreći o rizicima za snabdevanje evropskog tržišta, profesor Lukić ističe da to zavisi od uhodanih maršruta i logistike dopreme energenata. "Mi smo videli da pored Ormuskog moreuza ove godine smo imali i zbog niskog vodostaja problem sa rekom Rajnom i dostavom i dopremom energenata. Zatim, zavisi od stanja strateških rezervi zemalja, strateških rezervi svih energenata za koje se drže strateške rezerve, zavisi od operativnosti i funkcionalnosti prerađivačkih kapaciteta i tu možemo da vidimo da je došlo do određenih opstrukcija i napada na postrojenja u Rusiji, ali takođe utiču i određene nove mere ili zabrane trgovine određenim derivatima", istakao je Lukić. Dodao je da je za Evropu potencijalni problem to što je Rusija prestala da izvozi dizel i da je to stvorilo izvesnu paniku na tržištu derivata i da je profitna margina za sve kompanije koje trguju dizelom na rekordnom nivou. Govoreći o gasu, Lukić je istakao da je veliki problem sa tim energentom zbog toga što je gas mnogo bitniji zimi nego leti, kao i da se tokom proleća i leta popunjavaju rezerve, ali da je sada taj ciklus poremećen. "Mi ovoga puta nismo imali letnje mesece u kojima bi cena gasa bila pristupačnija u kojima bi oni koji se bave popunjavanjem rezervi gasa prihvatili tu cenu. Ta povišena cena je odvrćala od popunjavanja i sad imamo situaciju da neke zemlje, kao što je, recimo, vodeća evropska ekonomija Nemačka, imaju stepen popunjenosti na nešto iznad 50 posto", naveo je profesor Lukić i dodao da je Nemačka u ovo vreme prošle godine imala gotovo 70 odsto popunjenosti. "Očekujemo novi gasni sporazum sa Gazpromom" Govoreći o domaćem tržištu i sporazumu sa ruskim "Gazpromom" koji ističe 30. septembra, Lukić je naveo da su svi sporazumi koje smo do sada zaključili sa Gazpromom bili izuzetno povoljni po našu zemlju, ali da u poslednjih godinu dana dolazi do skraćivanja roka gasnog sporazuma. "Taj rok je skraćen prvo na šest meseci, sada ove godine na tri meseca i očekujemo, naravno, uz produženje koje postoji, da zaključimo novi gasni sporazum koji verovatno neće imati prekomerno dug rok dospeća", rekao je Lukić. Objasnio je da je zaključivanje sporazuma sa "Gazpromom" uvek bilo rezultanta dve stvari. "Prva stvar, to su tekući tržišni trendovi i aktuelna kretanja, a druga stvar jeste geopolitička pozicija Srbije, s tim da skraćivanje roka za zaključivanje gasnog sporazuma nama sugerise da je možda relativni značaj i ponder u tom pregovaranju i odlučivanju geopolitičke pozicije Srbije sada nešto veći i može još da jača na značaju", naveo je profesor Lukić. "Odluku OFAK-a o sankcijama NIS-u može da preduhitri obznanjivanje ishoda pregovora MOL-a i Gasproma" Kada je reč o sankcijama NIS-u, Lukić je naveo da je pitanje za Vašington pitanje nastavka njegove dobroćudnosti u vezi sa pregovorima o preuzimanju NIS-a. "Mi smo se već navikli u ovoj godini da gotovo svakih mesec dana imamo testiranje te dobroćudnosti OFAK-a gde, negde nedelju dana pre isteka tog mesečnog perioda odlaganja stupanja sankcija na snagu, strepimo kako će OFAK i koju odluku da donese", istakao je Lukić. Ocenio je da odluku američke strane o odlaganju sankcija može da preduhitri obznanjivanje konačnog ishoda pregovora MOL-a i Gasproma, odnosno da li će većinski vlasnik NIS-a da bude promenjen ili će da ostane stari bar za neko vreme. MOL menja vlasničku strukturu pošto odlazi jedan od akcionara. Lukić je objasnio da mađarska fondacija "MOL New Europe" izlazi iz vlasničke strukture, a da sve njene akcije preuzima kompanija MOL. "Razlog ove promene jeste činjenica da je ta fondacija imala kao najveći oblik aktive upravo udele, odnosno akcije u MOL-u, da je najveći i osnovni prihod koji je ostvarivala prihod isplata po osnovu dividendi MOL-a koji je potom isplaćivan za različite društveno korisne odgovorne projekte i kao pomoć zajednicama. Sadašnja mađarska vlast je smatrala da su netransparentno dodeljivana ta sredstva i da su možda zbog toga i na

Vreme: 02.09.2026 09:30

Medij: rts.rs

Link: <https://www.rts.rs/vesti/ekonomija/6030884/cene-energenata-rastu--profesor-lukic-nedostatak->

Autori: Redakcija

Teme: gorivo

Naslov: Cene energenata rastu - profesor Lukić: Nedostatak sporazuma između SAD i Irana povećava neizvesnost

nepravičan način dodeljivanja. Tako da ono što će MOL da uradi, to je da će da preuzme sopstvene akcije", rekao je Lukić. Razgovor sa prof. dr Velimirom Lukićem u celosti pogledajte u video-snimku na početku teksta.

Vreme: 03.09.2026 04:30

Medij: republika.rs

Link: <https://www.republika.rs/biznis/vesti/770293/avio-kompanija-rajaner-cene-avionskih-karata>

Autori: Republika/T. B.

Teme: gorivo

Naslov: VELIKA PROMENA ZA PUTNIKE! "Rajaner" SMANJUJE broj letova preko zime - EVO STA ZNACI TA ODLUKA!

1950

Ova odluka će se odraziti na cenu karata.

Irska niskobudžetna avio-kompanija Rajaner upozorila je danas da bi cene kratkih evropskih letova mogle značajno da porastu ukoliko visoke cene nafte potraju do leta 2027, dok bi pojedine fime mogle da se suoče i sa bankrotom. Firma napominje da se kerozin trenutno prodaje po ceni od oko 140 dolara po barelu, dok je cena nafte Brent u jednom trenutku dostigla 97,04 dolara po barelu, zbog novih sukoba SAD i Irana i strahovanja od poremećaja u snabdevanju. PROČITAJTE JOŠ: NAROD U ČUDU! Kompanija "Rajaner" pozvala putnike da ne putuju u ovoj vrsti odeće! SVI SE PITAJU - ZAŠTO! Osigurali se unapred, ali problem za male avio kompanije Rajaner upozorava da će prevoznici sa manjom zaštitom od rasta cena goriva (hedžing) biti pod pritiskom da smanje kapacitete, a neki možda neće preživeti predstojeću zimsku sezonu, prenosi Gardijan. Irska avio-kompanija je u povoljnijem položaju jer je unapred zaštitila 80 odsto potreba za avionskim gorivom po ceni od 67 dolara po barelu. Foto: BODE / imago stock&people / Profimedia Zbog toga kompanija očekuje još jednu profitabilnu godinu, iako bi dobit nakon oporezivanja trebalo da bude niža od prošlogodišnjeg rekordnog rezultata. Smanjenje reda letenja kao racionalizacija troškova Avio-prenoznik iz Dablina prognozira da će letnju sezonu završiti sa oko 145 miliona putnika, više od pet odsto iznad prošlogodišnjih 138 miliona. PROČITAJTE JOŠ: NOVA EKSPLOZIJA CENA NAFTE! Vrednost barela dostigla NAJVIŠI NIVO za pet nedelja nakon novih američkih napada na Iran! Rajaner je smanjio cilj za ukupan broj putnika u fiskalnoj godini koja se završava u martu 2027. sa 216 na 214 miliona, kako bi smanjio izloženost visokim cenama goriva tokom zimske sezone, kada je poslovanje avio-kompanija tradicionalno slabije. Smanjenje zimskog reda letenja trebalo bi, prema proceni kompanije, da smanji zimske gubitke za 70 do 100 miliona evra. Pročitajte i... BONUS VIDEO:

Datum: 31.08.2026

Medij: Industrija

Rubrika: Vesti

Autori: redakcija

Teme: gorivo

Napomena:

Površina: 62

Naslov: Nizak Dunav komplikuje snabdevanje gorivom

Strana: 8

Nizak Dunav komplikuje snabdevanje gorivom

Ovogodišnji nizak vodostaj Dunava pokazao je koliko su energika i rečni transport povezani. Kada nivo reke padne, barže ne mogu da plove sa punim teretom, zbog čega se količina robe po plovilu smanjuje, a transport postaje skuplji. Problem je posebno značajan za naftne derivate, jer je Dunav jedan od važnih pravaca za njihov transport u regionu.

Rafinerija nafte Pančevo, sa projektovanim kapacitetom od 4,8 miliona tona godišnje, ima ključnu ulogu u domaćem snabdevanju gorivom. Iako snabdevanje sirovom naftom nije vezano isključivo za Dunav, nizak vodostaj može otežati i poskupeti dopremu derivata i drugih energenata rečnim putem. U uslovima povećane potražnje i poremećaja na međunarodnom tržištu, ovakva ograničenja mogu dodatno opteretiti logistički lanac.

